نا اشنا سندرې

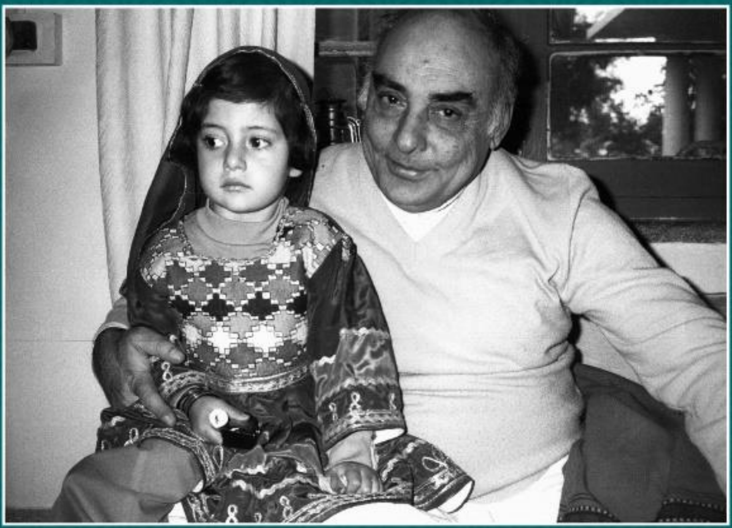

لیکوال

پوهاند دوکتور سید بهاء الدین مجروح

Ketabton.com

۱۳۹۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا اشنا سندرې

لیکوال: **پوهاند دوکتور سید بهاء الدین مجروح**

خپروندی: **مجروح فلسفي اکاډمي**

د خپرېدو کال: **۱۳۹۹هـ/ ۲۰۲۱م**

د خپرېدو ډول: **ډیجیتال**

ډیزاین: **هارون صافی**

ملاتړ او همکاري: **انسان څېړنیزه موسسه**

یادښت:

د پوهاند مجروح د کتابونو دا مجموعه د انسان څېړنیزې موسسې په همکارۍ چې د مجروح د فلسفي اکاډمۍ اصلي ملاتړی بنسټ دی، بیاځلي خپرېږي.

www.majrooh.org

info@majrooh.org

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادښت

په ۲۰۰۱م کال کې په افغانستان کې د نوي نظام د پیل راهیسې تر ننه پورې د هېواد د روشنفکرۍ د ډګر یوه مهمه ستونزه د نږدې ۴۰ کلنې انقطاع په پایله کې رامنځته شوې تشه ده چې په پایله کې یې زموږ د اوسني ځوان روشنفکر نسل معرفتي اړیکه د خپلو اسلافو سره شلولې ده. په بل عبارت د افغانستان نوي نسل ته چې په تېرو ۲۰ کلونو کې روزل شوی دی، تاریخ تر ۲۰۰۱ وروسته پیلېږي. دا نسل تر جګړې وړاندې افغانستان کې د تولید شوي معرفت سره ډېره لږه بلدتیا لري او له همدې امله په معرفتي ډګر کې د هېواد د د یوې معلومې او مشهودې جزیرې د بیاځلی پلټنې او کشف په هلو ځلو کې سرګردانه دی. دې ستونزې ته په کتلو سره زموږ یو رسالت دا هم دی چې د یو ارتباطي پله په توګه نن له پرون سره وصل کړو.

د افغانستان نومیالی فیلسوف، شاعر او لیکوال پوهاند ډاکټر سید بهاؤالدین مجروح د ۱۹۲۸م میلادي کال د فبرورۍ په ۱۲مه د کونړ ولایت د اسمار په ولسوالۍ کې وزیږېدلو او د ۱۹۸۸م میلادي کال د فبرورۍ په ۱۱مه نېټه په پېښور کې په مرموز ډول شهید شو.

پوهاند مجروح په فرانسه او جرمني کې د ادبیاتو او فلسفې په ډګر کې د دوکتورا تر کچې زده کړې وکړې او بیا په کابل پوهنتون کې د فلسفې استاد پاتې شو او تر څنګ یې یو شمېر اداري دندې هم ترسره کړې.

د پوهاند مجروح د زده‌کړو منځپانګه او د ژوند اصلي رسالت د غربي فلسفي مکتبونو او د شرقي – اسلامي فلسفې څخه د یو په زړه پوري سنتېز رامنځته کول وو. مجروح د افغانستان په معاصر تاریخ کې ممکن لومړنی فیلسوف وي چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرب فلسفه يې د شرق د عرفان سره په ګډه مطالعه کړه او په پايله کې يې د ځايي معرفت بې ساری متن توليد کړ. په بل ساده عبارت هغه فلسفي مباحث چې نوموړي د فرانسې او جرمني په پوهنتونونو کې لوستلي وو، د افغان انسان لپاره د ځايي معرفت سره پخلا او د عيني واقعيتونو په نظر کې نيولو سره يې په ساده ژبه بيان کړل.

د پوهاند مجروح نړدې ټولو آثارو په مرکز کې د نفس، ژوند او آزادۍ د اصطلاحاتو د معنا او مفهوم پلټنه ده. د بېلګې په ډول « د جبر او اختيار په ډيالکتيک » کې د بېلابېلو فلسفي بحثونو په محور کې د ځانپېژندې او انسانپېژندنې تر څنګ د فلسفي مکتوبونو اړوند مباحث شامل دي چې په ساده پښتو ليکل شوی دی. د پوهاند مجروح تر ټولو مهم اثر بيا «ځانځاني ښامار» دی چې په ٦ دفترونو کې ليکل شوی دی او په فلسفي او سمبوليکه ژبه يې د انسان، ټولنې او سياست په اړه بحث کړی دی. د نوموړي په وينا ځانځاني ښامار د هر هغه بنيادم کيسه ده چې په خپل ځان کې بتان جوړوي او بيا يې عبادت کوي. په حقيقت کې همدا ښامار دی چې هر انسان يې په خپل ځان کې روزي او بلاخره يې همدا په خپل لاس روزل شوی ښامار تر ستونې تېروي.

د محروج فلسفي اکاډيمۍ په پام کې لري چې د ۲۰مې پېړۍ ددې نوميالي فيلسوف (۱۹۲۸- ۱۹۸۸) د ۹۳مې کليزې او د ۳۳م تلين په مناسبت د نوموړي يو شمېر آثار په وړيا ډول خپاره کړي. په دې آثارو کې (د جبر او اختيار ډيالکتيک)، (د ځانځانی ښامار- اژدهای خودی ٦ دفترونه)، (ناآشنا سندرې) او (سيد جمال الدين و برخورد شرق و غرب) کتابونه شامل دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا اشنا سندرې

ددې آثارو د خپرولو اصلي موخه نوي ځوانانو ته د پوهاند مجروح د معرفۍ سربېره په روشنفکري ډګر کې د جګړې وړاندې افغانستان له روشنفکرانو سره د نوي روشنفکر نسل نښلول دي. سربېره پر دې د هېواد په اوسنیو حساسو شرایطو کې پر ټولو فرض ده چې ددې پړاو ځانځاني ښاماران وپېژني. اوسمهال زموږ ټولنه د پوهاند ډاکټر سید بهاؤالدین مجروح آثارو ته تر بل هر وخت ډېره اړتیا لري.

په درنښت

مجروح فلسفي اکاډیمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلیک

شاعر او زمانه 8
د وطن مور 32
د کـونړ سینـد 46
پـــلار ته 50
دکونړ پر سیند تقریظ 51
لاروی 53
دریاب 54
لاروی 55
د لرغونو افسانو 58
قهرمان 58
د قیامت استازی 60
ازلي ګناهګار 64
د خندا سیلاب 66
دریاب 69
دریـاب 74
جنتیان او دوزخیان 75
د عذاب پرښتې 78
یو داستان 80
نوي پیامبران 87
سرتور ملنګ 91

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه دریاب 96
د یوې افغانې مور (پیغام) 100
د ژوند کیسه 105
ګرانه زویه! 107
نا اشنا سیلاب 109
د کلي ژوند 112
جلاد خان ډاکو 114
"شینا" غوبه 116
خان زرین خان 117
نوروز آهنګر 118
تور طالب 119
محمد صادق ملا 120
سور ګل معلم 121
ابراهیم ملك 123
د زړه خبرې 127
د جهاد سندره 131
توره بلا 134
د بنګړو شرنګ 139
د زلفو زنځیر 140
ساقي 141
خوږې سندرې 142
شینکي خالونه 143

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا اشنا سندرې

شاعر او زمانه

شاعر:

هر ماښام هر مازیگر یم، د گودر په لوري تللی،
نیمه شپه پټ، پټ ورغلی په پالنگ یې ورختلی،
هر سهار د بنگړو شرنگ یې زه له خوبه پاڅولی،
په تیاره کې د چرگ بانگ یې بیا له غېږ نه یم شړلی،

❁❁❁

دا شینکی خال دمه جبین،
پیکی اوربل، سرکي لبان هم
دسرو پیزوان، هار لونگین
دزلفانو ښاماران هم

هم خرام، خرام راتللې تلل
ما تل ستایلي دي تل

په خزان او په بهار ما
تل د گل زیړ رنگ لیدلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بلبلـــــــو چغهـــــــار مـــــــا
غــــم ماتــــم د عشــــق بلــــلی

❁❁❁

د شـمعې پـه رڼـا کـې مـا ژړا ليـدلې ده
ستي پتنګ ايـرو کې مـا وفـا مـوندلې ده

❁❁❁

ننــــګ نامــــوس نجونــــو ســــتايلی
پــــه پېغــــور يــــم شرمــــولی
پــــه مورچــــو يــــم خېژولــــی
د مــــرګ لــــور تــــه يــــې استولــــی

❁❁❁

د ناشــنا سنـدرې ډکـې پيمانـې راواخلـه
پــــه ژړا مــــې ژړولــــې زمانــــه ده
په سلګــو، سلګــو لــه ځانه شـوم ستومانه
لټـوم اوس بـل جهـان بهـر لـه ځانـه

❁❁❁

ساقــي راپاڅــه! نــوی جـام نـوي شراب غــواړمه
بل شان خيال، بل شان سوال بل شان ځواب غواړمه
زوړ فصل پرېـږده نـوی بـاب نــوی کتـاب غواړمـه
د نــا اشــنا لــرې ملکونــو افســانې راواخـــله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نــا اشنــا ســندرې ډكــې پيمانــې را واخلــه

❁❁❁

زمانه:

اې شاعره ليونيه!
زما نوم دی زمانه
ماته وايي د عمرونو پيمانه
ځواني مې بې زواله
ښکلا مې بې مثاله
زه ساقي يم
خو ساقي د مرګ او ژوند زړو شرابو
خو هرچا ته په هر ځای او په هر وخت کې نااشنا دی
ځکه يو وارې ځکل کيږي
د ژوندون سندره ډېره پخوانۍ ده
خو هر چاته په هر ځای او په هر وخت کې نوې ښکاري
ځکه يو وار ويل کيږي:
د ژوند او مرګ رښتيا سندرې
پخوانۍ که اوسنۍ وي
تل به نوې نااشناوي
تل به وي د عشق د سوز سندرې
راشه واوره افسانې د ژوند او مرګ څو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جاويدانه ترانې دعشق او مينې....

(اور فيوس) (اوريديسه)

داسې وايي په قديم، قديم يونان کې
ستا په شانې يو شاعر و ليونی
په نامه د (اورفيوس)
خوږ اواز يې د جذبو ساز و سرود و
په سندرو کې يې پټ د عشق پيغام
نر او ښځې، لوی واړه به غونډېدل پرې
د نغمو سحر و جادو يې
محوه کړی ټول جهان و
دهوامرغان غوږ د ده اواز ته
غرڅنی، زمري، ليوان ورته ارام شول
باد به ودرېد
سر دونو ورته ځوړند
روان سيند، روان رودونه ډنډېدل
تېږې کاڼي نرمېدل

"اوريديسه"

يوه پيغله نازنينه
په ښکلا بدرجماله

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسمان د ستورو ناوې
شوه میینه په "اورفه"
عاشقان سره واده شول
خو د وصال شیبې وې لنډې
یوه ورځې "اوریدیسه"
گرځیده د سویلو سره
په دښتونو، چمنونو
یو شپونکی یې له جماله لیونی شو
چې راگیر کړي "اوریدیسه"
ویلې: دا مرغۍ به ساتم
د خپل خوږ زړگي پنجره کې
"اوریدیسه" وارخطا په منډه، منډه
تښتېدله په دښتو په غرو رغونو
یو تور مار و پروت کړۍ وړۍ په لار کې
(اوریدیسې) پرې پښه کېښوه ناڅاپه
دا اغزی زهر مهلك و
"اوریدیسه" له دنیا لاړه
"اورفیوس" په واویلا شو
په ژړا یې گریوان لوند کړ
د اسمان ځلانده ستورو نه یې گیله کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارواګانو، خدايانو ته يې زاري کړه
اجازه يې د سفر غوښته د بلې دنيا خوا ته
چې پيدا کړي خپله ورکه "اوريديسه"
نو روان شو د تورتم جهان په لوري
دارواحو د امواتو قلمرو ته
"تناروس" دغار له خولې نه
ښکته لاړ د ځمکې تل ته
لومړی تېر شو د ارواحو داشباحو له هېواده
د تورتم د دنيا ستر واکمن "پلوتون" و
ستر واکمنه "پروز رپينه"
"اورفيوس" ورته حاضر شو په دربار کې
"اورفيوس" به دا سندرې
په زارۍ، زارۍ، يې داسې ورته عرض کړو
"اربابانو؟" اې دمرګ او د سپوږمۍ زمامدارانو(؟)
دامواتو داشباحو دارواحو بادارانو
ټول ژوي راروان اخر رارسي دې دنيا ته
هېڅ لاره کومه چاره بله نشته بلې خوا ته
زه نه ثروت، نه خزانې، نه کوم قدرت غواړمه
يم په نامه دعشق راغلی عدالت غواړمه
خپله دنيا د خپل ژوندون پټه معنی لټوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپله مینه "اوریدیسه" دلربا لټوم
دژوند دنیا نه ډېر بې وخته بې له ما راغلی
دعشق او ژوند قانون مات شوی نیمه خوا راغلی
یو وارې "اوریدیسه" ژوندۍ را د عشق په پاس بیا
پخپل وخت به حاضر شو دې دربار ته لاس په لاس بیا
"اورفیوس" به دا سندرې
په خواږه او په غمجن اواز ویلې
دا نغمه دومره خوږه وه سحرامیزه
چې تورتم کې ارواګانو به پرې اوښکې تویولې
دوزخي دنیا ساکته شوه حیرانه

❁❁❁

"پروزرپینه"

د تورتم دنیا واکداره ستر واکمنه!
په ژړا شوه
ها بې ر حمه "پلوتون"
بادار دمرګ او ژوند
ستر ټولواك د جهنم هم زښت غمګین شو
"وریدیسه" یې احضار کړه
دارواحو له کتاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

"اوریدیسه" مار چیچلې
گوډه، گوډه رانږدې شوه
(اورفیوس) کړله حاصله اجازه د ستنېدو
دژوند دنیا ته
خو په یو شرط:
چې تر څو دمرگ او ژوند له سمندره پورې نه وځي
تر خپل شا به "اوریدیسه" ته نظر نه کړي
"اورفیوس" په مخ روان شو
"اوریدیسه" ورپسې
په تیاره تورتم دنیا کې
د چوپتیا په دهلیزو کې یې سفر کړو
د نااشنا سمندر غاړې ته ورو، ورو ورنږدې شول
دا هغه مرموز دریاب و
چې تیاره یې له رڼا جدا کوله، مرگ او ژوند یې یو له بله بېلولو
"اورفیوس" د خوشالۍ نه هر څه هېر کړل
شاته یې وکتل چې پوه شي
"اوریدیسه" پسې روانه ده که نه؟
"اوریدیسه" یې ولیدله
چې روانه ورپسې وه
اما یو د سترگو رپ و

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو دیدار و اخرین
یو د بل غېږ ته نږدې شول
غېږ کې تش خالي هوا وه
بیا غبار شو، بیا دمه شوه
د تورتم دنیا په لوري "اوریدیسه" بیا ستنه شوه
"اورفیوس" د دریاب ها خوا
د ژوندو په ساحل پرېووت
بیا ژړا بیا یې واویلا کړه
خو افسوس!
دا مواتو بیړۍ داسې جاله وان و
هم سنګدله هم بې رحمه
د بې رحمو په فرمان و
"اورفیوس" یې نږدې پرېنښود کشتۍ ته
ورېی،تږی ګرځیده د سیند په غاړه
په شپو ورځو یې نه خوب و نه ارام
کاڼو، بوټو به ژړل د ده په حال
د مرغانو ځناورو زړونه خوږ شول
"اورفه" اوښکې تویولې
نغمې د عشق او مرګ به یې
په خوږ اواز ویلې، نه یې ځمکې نه اسمان ته اعتناوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دنجونو د ښکلا، د محبت ورسره پروا وه
شپه او ورځ د خپل عشق په غم کې ډوب
ښکلو پېغلو ورته دام د زلفو کېښود
خو "اورفه" د زړه مرغۍ نه شوه راګیره
پاس د خیال په اسمانو یې جګ پرواز کړو
اخر نجونه شوې "اورفه" ته په غضب
یوه ورځ شولې راغونډې
نیت یې وکړو
چې "اورفه" به ځوروو نور
چا ډبره، چا نېزه کړله ترلاسه
هره تېره یا نېزه چې د "اورفه" په لوري تلله:
د نغمې خواږه اواز به نرموله
"اورنیوس" د پښو خاورو ته لوېدله
نجونې ډېرې په غضب شوې
په دې نیت چې کړي اواز دنغمې ورك
نو په چیغو شور ماشور یې کړو لاس پورې
اخر ورسیده تېره خپل هدف ته
یوه نېزه هم د "اورفه" په وینو سره شوه
پیغلې ټولې له غضبه لیونۍ وې
د "اورفه" بدن یې ټول ټوټې ټوټې کړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر يو غږی يې له بند بنده جدا کړو
سر يې پرې کړلو درياب ته يې غوځار کړو
د درياب څپو په غېږ کې
د "اورفه" سور خاموش نه شو
نااشنا، نااشنا سندرې يې لا نورې هم ويلې
دسيند پورې هورې غاړو دا نغمې تکرار ولې
د ځنگلونو د سيندونو الهې ته امر وشو
چې راټول کړي د "اورفه" ټوټې بدن
"ليبترا" نومي مقام کې
دې ټوټو وکړو په خاورو کې ارام
داسې وايي:
د "اورفه" په خاورو باندې
يوه شنه ونه ده ولاړه
بې نيازه له بهار او له خزانه
يو بلبل پکې هميش جوړوي ځاله
شپه او ورځ وايي نغمې په هسکه غاړه
خلك وايي:
د دنيا په هېڅ هېواد کې
د بلبل داسې خوږې سندرې هېچا نه دي اورېدلي
"اورفه" لاړو "تاريوس" ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تورتم دنيا په غېږ کې
"اوريديسې" سره يو ځاى شو يو ځل بيا

❁❁❁

شاعر:

نااشنا کيسه دې وکړله دلبرې زمانې
دځه عجب پټه رازونه دې خبرې افسانې
عشق دمرگ په غېږ کې دژوندون معنى پيدا کړي
ژوند بې عشقه مرگ شي په بېلتون بقا فنا کړي
عشق د ژوند لويه معنى ده د شعور په تورو شپو کې
عشق د شپې فاني رويا ده د سهار په پلوشو کې
زه انسان په تا مين يم ستا د غېږې په ارمان يم
تل ژوندى په ارزو باندې زه دعمر جاويدان يم
تل د سترگو په رپ درومي له ماصنم تورتم، تورتم ته
سرگردان ورپسې ځم زه، د اوهامو جهنم ته
دا عالم خزان صحرا ده، ته بهار يې افسانه يې
ته شراب د ژوندانه يې
ته ساقي دمرگ او ژوند دمستې لارې زمانه يې
"اوريديسه" جانانه يې

زمانه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې شاعره ليونيه!
ستا جنون کې هوښياري وينمه
په اسرار د عالم پوه يې
چې بېدار په نيمو شپو يې
عشق او مرگ سره ملگری له ابده
عشق او مرگ سره دوستي هم دښمني کړې
عشق له مرگ سره مزلې اوږدې کړې
عشق له مرگ سره منگولې دي ورکړې...
راشه! واوره يوه بله افسانه
شنه لمن د هسکو غرونو
به وي تاليدلې ډېرې
په اوږدو وچو بودرو کې
به دې کړی وي گوزر
اوريدلی خو به تا وي
يو نااشنا غږ مکرر
که اواز دې په چا کړی په دې شان وي
راشه! راشه! زه يم دلته
نااشنا غږ به وي ځواب داسې درکړی
زه يم دلته! زه يم دلته! زه يم دلته!
دا نااشنا غږ د "انگۍ" دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ځواب دهر چا وایي

خو هېڅوك يې له داستانه خبر نه دي

❁❁❁

انګۍ:

وايي، وايي چې پخوا، پخوا يونان کې

يوه مشهوره الهه وه

ښکلې لور دهسکو غرونو

زيږېدلې په ځنګلو کې

روزل شوې شنو درو کې

مور يې نوم ورباندې کېښود "انګۍ"

په پالنګ د شنيلو به يې ارام کړو

د بهار وږمې په شا باندې سپره به ګرځيده ...

"انګۍ" سر تر پښو ښکلا وه، زيبايي وه

خو درلود يې يو لوی عيب يو بد صفت

خبر لوڅه وه بې شانه،

ګړېدله به ډېره زياته

په خوله حاضر جوابه

وروستنۍ خبره تل کړله "انګۍ"

يوه ورځ د ورځ "ژونونو"

مقتدره رب النوعه چا خبر کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې میړه یې "ژوپیتر"
د ځمکو اسمانو خود مختاره زمامدار
چېرته پټ، پټ د ځنګلونو او چینو له الهو سره
کوي بوس وکنار
"ژونونه" شو حسوده
تروره ګرځېدله خپل مېړه یې لټولو
مخامخ شوه له انګۍ سره
"انګۍ" پیل کړو په خبرو
"ژونونه" دومره شوه په سوال ځواب مصروفه
چې الهو فرصت پیدا کړو
زر زر لاړې شولې پټې هره خوا
چې "ژونو" شوله خبره له احواله
نو له قهره یې "انګۍ" ته داسې وویل:
اې بې شرمې! خبر لوځې!
په دې ژبه دې چې زه وغولولم
پس له دې نه به نور هېڅ درپه کار نشي
بس یواځې به پرې وایې تش ځواب
همیشه به وروستنۍ خبره ستا وي
خو هېڅکله به اغاز د کلام نه کړې
یوه ورځې یو نااشنا ښکلی زلمی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نوم "نرگس"
د طبيعت داروا ګانو نازنين زوی
راوتلی و په ښکار دغرو په لوري
لومړی ښکار يې په نصيب
د بې نصيبې "انګۍ" زړه شو
ليونۍ شوله له عشقه
پټه، پټه په نرگس پسې "انګۍ" شوله روانه
زړه يې ډك و د خوږو، خوږو خبرو
خو اغاز يې د كلام كولای نه شو
منتظره وه نرگس ته
چې لومړی يو څه بيان كړي
د "انګۍ" اواز تيار په ژبه پروت و
يوه ورځ نرگس يواځې ګرځېدلو
نور ښكاري ياران ترې ورك وو په درو كې
داسې غږ كړ:
تاسې چېرته ياست؟ زه دلته يم، زه دلته!!
"انګۍ" زر ورته ځواب كړو چې:
زه دلته يم! زه دلته!
د "نرگس" حيرانوونكو سترګو
ها خوا دې خوا وكتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو هېڅوك يې نه ليدل
نو بيا يې غږ کړ:
راشه! راشه! دلته راشه!
"انګۍ" زر ورته ځواب کړو:
دلته راشه! دلته راشه!
"نرګس" بيا داسې ناره کړه:
ته ما ولې ځوروې، راځه چې سره يو ځای شو؟!
"انګۍ" د زړه له کومي په اخلاص په محبت وويل داسې:
راځه چې سره يو ځای شو! راځه چې سره يو ځای شو!
په جلتۍ شوله نږدې د نرګس خواته
چې لاسونه کړي تر غاړې ورچاپېره
کبرجن نرګس زر شاته قدم کېښود
ورته يې وويل:
مرګ مې قبول دی، نه ژوندون مې ستا په غېږ کې
"انګۍ" ورته تکرار، تکرار ځواب کړو:
ژوندون مې ستا په غېږ کې! ژوندون مې ستا په غېږ کې!
نرګس ترېنه روان شو دورې، دورې
انګۍ له شرمه پټه په ځنګلو شوه
ښکلی جسم يې ورو ورو محوه شو دعشق له غمه
غوښې پلې يې په تدريج ويلې کېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هډوکو یې ډبرې جوړېدې
خو یواځې باقي پاتې تر ابده یې اواز شو
په قدیم عادت تراوسه ځواب وایي، چې څوك غږ کړي
اخري اخر خبره به همیشه کوي "انګۍ"

❁❁❁

شاعر:

کائناتو له ګنبده
منعکس د عشق اواز دی
ماورا له بنه او بده
یو نااشنا عجیبه ساز دی
یا زما له زړه ختلی کوم غږ پاس دی
را معلومه نه ده
دعالم په سمڅ کې ناست پټ پنهانه یې
"انګۍ" د زمانې:
منتظره زما غږ ته زړه پرېشانه یې

❁❁❁

زمانه:

اې شاعره لیونیه!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګۍ پرېږده پخپل حال
راشه واوره، چې په څه شان د نرګس کبر زوال شو

نرګس:
نرګس یواځې په "انګۍ" ستمګر نه و
جفا کاره و بې رحمه
ښکلې پېغلې یې ځورولې وې بې شماره
الهې یې دردېدلې وې له عشقه
یوه ورځ یوې پېغلې
چې عبث کوښښ کولو
دنرګس زړه د خپل ځان کړي
نو له ډېرې نا امیدۍ نه یې دعا کړه:
اې نرګسه!
جفا کاره، ستمګره!
مبتلا دې له خدای غواړمه دعشق په درد او رنځ
یوه معشوقه بې پروا، بې رحمه، کبرجنه دې نصیب شه!
د انتقام الهې دا دعا قبوله کړله
پټه په ځنګله کې یوه چینه وه
د ائینې په شان رڼه وه
اوبه یې لکه اوښکې ځلېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غاړې فرش په شنيلو وې
يوه ورځ په غرمه
نرگس تږی، ستومانه
له ښکاره شو راستون، گوزر يې په چينه شو
سر يې ټيټ کړلو اوبو ته
چې کړي تنده خپله ماته
يو ناڅاپه يې وليد خپل مخ
داوبو په ائينه کې
دنرگس شو دا گومان
چې کومه ښکلې د اوبو روح
په چينه کې ورښکاره شوه
خماري سترگو حيرانو
سپين جبين پيکی ولول
سرکۍ موسکۍ شونډانو غندل غاړې
د نرگس زړگی ويران کړو
ليونی شو
زړه يې بايلود په خپل ځان
نو، نږدې به شو اوبو ته
ورخواره يې کړه لاسونه
خو تصوير به ورکېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

محوه تار په تار کېده
او څو شيبې به وروسته دو باره راښکارېده
زارۍ ګانې به نرګس کولې داسې:
اې بې رحمې! جفا کارې! ستمګرې!
دا څه لوبې ته په ما کوې ظالمې؟
چې درته لاس کړم راته لاس کړې
چې درته خاندم راته خاندې
چې درته ګورم راته ګورې
خو چې درنږدې شمه خولګۍ وغواړم
نو رانه لرې ځې پټېږې ولې؟
زما ښايست د جهان نجونې کباب کړې هره خوا
زما ځوانۍ دالهو زړونه داغ کړي دي ډېر
ته ولې ماته اعتنا نه لرې؟
يوه اوښکه يې له سترګو نه راتوی شوه
په چينه کې ولوېدله
داوبو په ائينه کې يې تصوير کړو تار په تار
"نرګس" شو له فراقه اندېښمن
نو يې داسې هيله وکړه:
دلبرې نازنينې!
که خولګۍ نه راکوې مه راکوه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

که غېږ ته نه راځې، نو مه راځه هېڅ
خو پټېږه رانه مه
تش دیدار دې زما بس دی
اجازه راکړه چې تل دې تماشه وکړمه
"نرگس" هیر ځان او جهان کړو
بې خبر دلوړو تندو د چینې په غاړه کېناست
تماشا یې دخپل مخ کړه
زیړی رنگ یې زیاتېدلو
ښکلا یې کمېدله
ځواني یې کمېدله
په قدم، قدم د مرگ خواته روان شو
کله، کله به یې چیغه کړه له زړه نه:
ارمان، ارمان! افسوس، افسوس!
نو، "انگۍ" به دا د درد چیغه بیا تکرار وله:
ارمان! ارمان! افسوس! افسوس!
د مرگي درياب کې ډوب شو اخر
د سیندونو الهو!
ارواگانو داوبو
توی داوښکو بارانونه کړلو
د چینې غاړې ته لاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنرگس کالبد يې هر خوا لټولو
چې پرې جوړ د عشق زيارت کړي
مگر لټه بې فايدې وه
دکالبد کوم اثر نه و
خو په هر ځای يې د چينې نه
راشين شوی نااشنا گل و
لکه سترگه وه حيرانه
تماشا يې دجهان کړه
په مخ کې زيړی رنگ
گير چاپېر ترې سپينې پاڼې
د دغه ښکلي ځوان د غمجنې خاطرې په يادگار،
په دې گل باندې نوم کېښود شو: "نرگس"

❁❁❁

شاعر:

لاروی دنيمې شپې يم
لرې، لرې مزلونه کړم بې ځايه
بې خبره ورپسې يم
نه پيدا کوم دمه ځای ښکاري له ورايه
ستا کمال زما جمال دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېين شوی یم پخپله په خپل ځان
لنډه لار دلته وصال دی
دحیوان چینه ده زړه دهر انسان
د نرگس سترگې حیرانې
سرگردانې په سراب د ائینه کې
امیدونه، ارزوگانې
قطرې اوښکې دي د دهر په چینه کې

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن مور

د کوچني اختر په مناسبت
دمیزان ۲ مه ۱۳۵۵ کال، کابل

زمانه شوله اخره
عجیبه خبرې اورم
د وطن مور ته یو چا داسې وویلې:
لاروی:
اې دوطن مورې!
په ما گرانې په زړه پورې!
زار قربان دې له میرو شه
دسپېرو شړو دښتو شه!
خو لعنت دې په بچو شه!

❁ ❁ ❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې دوطن مورې په ما گرانې!!
نن اختر دی، بختور دی
دا کميس دې پرون تور و
نن هم تور دی
خړ پرتوگ دې څيرې، څيرې
نوی نه شو،
خو! اختر دې مبارك شه
گرانې مورې!

❁❁❁

اې دوطن مورې!
ښه دی، ښه دی
چې پرتوگ دې خړ بخن دی
څيرې، څيرې
د هيچا نه پکاريږي
نه خرڅيږي
ځکه ستا بچي ډېر زښته نارينه دي
خرڅوي د مور پرتوگ هم

❁❁❁

اې د وطن مورې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا بچی څنګه، بچی دي؟
انسان نه دی
دی پخپله هم هېڅکله،
ځان ته نه وايي "انسان" یم
کله وايي "زه مرغه یم"
بیا پيښې کړي دمرغانو
کله وايي "ځناور" یم
په څلورو شي روان بیا

❁❁❁

اې د وطن مورې!
ستا بچی خو انسان نه دی
راته ووایه خپل راز اوس
تا راوړی دی له کومه؟
له کوم اصله، له کوم ذاته، له کوم نسله؟؟

❁❁❁

اې د وطن مورې!
راته ووایه خپل راز اوس
ته چې پېغله ښایسته وې
څه پسات درباندې وشو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانگړ تر شا بېديا کې
ستا کوم غل د لارې مل شو؟
يا د شپې په تروږمۍ کې
څه بلا وه؟
په پالنگ دروختله

❁❁❁

ستا بچی وايي:
"ځناور يم" خو باچا د ځناورو
زه يم زمری په دې نړۍ تر ما اتل نشته،
بل په کابل نشته، بل په زابل نشته،
په رښتيا چې ځناور دی
خو باچا د ځناورو
بې کسانو، بې وزلانو ته شين پړانگ دی
غوښې خوري د کونډو رنډو يتيمانو
ماتوي ورور او تربور خپل
چې زور زيات ورباندې بر شي
نو گيدړ شي
چل وتې کړي
ځغلوي د کور چرگان بيا

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا عجیبه ځناور دی
ځکه هېڅ ځناور داسې کانې نه کا
چې قوي وي خپل خپلوان خوري
خپل همنوعي ناتوان خوري
بیا چې زور ورباندې بر شي
ځوږ غوږونه لکه خر شي
ملا یې ماته،
ظلم او زور ته تسلمېږي
استبداد ته غاړه زر ږدي
هم د ده له برکته
استبداد راپیدا کېږي
ساتل کېږي
هم بېداره، وفاداره
د قدرت درگاه ساتینه
د زړو جامو خاوند ته غاپي لاپي
❁❁❁

اې دوطن مورې!
راته ووایه خپل راز اوس!

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسانان خو داسې نه وي

❁❁❁

کله وايي:
زه مارغه يم
جګ پروازی، لوړ همتی
ډر نيکه زما عقاب د اريانا دی

❁❁❁

اې دوطن مورې!
خدای ته وګوره کيسه دې راته وکه!
چې مارغه ته څنګ واده شوې؟
څه در وشو؟
انسانان خو داسې نه کړي
هګۍ نشي اچولای

❁❁❁

خو دا څرنګه عقاب دی؟
بې غيرته؟
چې شاهين پرې رانبکاره شي
له اوچته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا سر کوزی
د وښو لاندې پټېږي
سر په خاورو کې دننه
لکۍ پورته
دی عقاب نه دی، ټپوس دی
لټوي په ډېرانونو کې مردارې
گنده يې کړې شوديارې

✺✺✺

اې دوطن مورې!
په ما گرانې په زړه پورې!
دا بچی که ستا بچی وي
تف لعنت دې په دا هسې زيږېدو شه

✺✺✺

مور:
لارويه، زما زويه!
ځواني مرگ شې
گډې وډې نورې بس کړه!
تپوسونه رانه مه کړه!
پېغله مسته بې خبره د دنيا وم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هوا به ګرځېدمه

ترڅو ناڅاپه لینګي مې په هوا شول

خبر نشوم څه راوشو...

اې زما نا اهله زویه!

څه تپوس کړې؟

دا زړې خبرې ولې یادوې ته؟

په پرهار باندې مې مالګې دوړوې ته

تېر وختونه خو تیر شوي

اوس مابنام دی

شپه نږدې ده

تیرې شوې زمانې څه پکارېږي؟

دا نن شپه راته بلا ده

د سبا ورځې ډارېږم

❁❁❁

په ما هر پسات چې کېږي

د شپې کېږي

وهل کېږم، تړل کېږم

په تورتم کې

چې سبا شي بیا خبر شم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې بچو، خپلو بچو يمه تړلې
يوه بل نوي ميړه ته يې واده کړې
يو تربور يې دی شړلی
بل تربور ته يې ورکړې
په دې شانې خرڅوي ما
په ظالمو، مستبدو، زورورو
په بار، بارې ودوي ما
عمر تېر شو،
ناوېتوب مې نه ختمېږي
دا چې ته ورته تاريخ وای
څه بيان کړې؟
داسې وايې:
(يوه ناوې وه چې سل کرت واده شوه)
هغه زه يم،

❁❁❁

اوس نو وايه!
چې په زور ظلم واده شي
څو، څو واره
په جبري نکاح پالنگ ته راښکل کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رڼا ورځ سره ډولۍ کې راوړل کېږي
بیا چې شپه شي توره شپه شي
په زوړ کټ کې تړل کېږي
وهل کېږي،
چې تا ولې بکارت نه دی ساتلی؟
اوس نو وایه!
د دې هسې مور اولاد به څه اولاد وي؟
زما لږ غوندې امید و
دا بچی به خدای رالوی کړي
سړیتوب به له چا زده کړي
دروند نظر به راته وکړي
ظالمان به رانه وشړي هر خواته
په خپل منځ کې به سره کېني
د انصاف او عدالت تړی به کېږدي
خو لا اوس هم
دوی بچي دي سړي نه شول
مور یې یوه: بېل بېل پلرونه
یو له بل سره دښمني کړي، تربګني کړي
دوی پخپله راولاړ شي
یو مېړه راته پیدا کړي زورور

(c) ketabton.com: The Digital Library

واك اختيار په لاس کې ورکړي
بيا ژړا کړي واويلا کړي
ماته ناست وي
راته وايي:
چې دا پلار مو پلندر دی
په مورِ ظلم او ناروا کړي
لارويه، زما زويه!
ښه په ياد مې هغه شپه ده
زه بېده وم
ناڅاپي په ما خورې شولې منګولې
څو له ځانه خبرېدمه
لاس او پښې مې وې تړلې
خوله مې بنده،
د قرنونو تجربه تکرارېدله
شومه غلې
ماوې وکړئ بچو وکړئ ، هر څه وکړئ!
لړ لړ، ورو ورو،
چې سبا سهار رڼا شوه
نو کتل مې
يو مېړه په کور کې ناست و

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدهیبتی

بد اشنا د تېر کلونو

دا خو هغه لیونی زما سردار و

چې له خدایه مرور و ، تل بندګانو ته په قار و

یوه شیبه یې ماته شا کړه مرور شو

لاړو کېناست چېرته غلی

په کلو، کلونو وروسته اوس و بیا یو ځل راغلی

زړه مې ووې: څه خبر یې، دغه زوړ اشنا چې بیا پټ پټ راغلی

کوم افت، کوم مصیبت یې دی لکۍ پورې تړلی

خو، بچو بد ذاتو ووې:

دا سړی نوی سړی دی

هغه نه دی

زمانه ده نوې شوې

پخوانۍ زمانې لاړې

بیا به هېڅکله را نشي

تېر وختونه، زور ظلمونه

نوی باب، نوی کتاب دی

نوی ژوند دی،

انقلاب دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سبا دنیا رڼا ده
تروږمۍ به نوره نه وي
❁❁❁

خو چې شپه شوله تورتم شو
بیا هم هغه ټکول وو راښکول وو
د قرنونو تجربه تکرارېدله
شومه غلې
څه موده لاتېره نه وه
چې زما بچي بد ذاتي
راته راغلل
په ژړا په واویلا شول
چې دا نوی پلار تر نورو هم ظالم دی
هم وهل، هم ټکول کړي
هم وژل کړي
***
اې زما کمبخته زویه! لارویه!
دا زړې خبرې ولې یادوې ته
په پرهار باندې مې مالګې دوړوې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تېر وخت رايادول څه پکارېږي؟

دا نن شپه راته بلا ده

له سبا ورځې ډارېږم

چې به کله ما ترې ځوك

(c) ketabton.com: The Digital Library

يچ مــوجی از کنـاراین محـیط اگـاه نیســت
من زخـود بیـرون روم تا ساحلـی پیــدا کـنم
"بېدل"

د کـونړ سینـد

اې زما د زړه دریابه!...

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوټ:

دا منظومه د ازاد شعر په بڼه په کال ۱۳۵۵ دعقرب په ۲۱ مه، د جمعې د ورځې په ۱۲ بجو د پشد جالې په غاړه شروع شوه. زه هلته د استاد"حبيبي" په ملګرتيا له يوه رسمي هيئيت سره تللی وم او د سيد جمال الدين افغاني د زيږېدو د ځای پوښتنې مو کولې.

استاد حبيبي له هئيت سره پشد ته پورې ووت او په زيارتونو ګرځيده او دعا يې کوله چې که خدای(ج) د هغو زيارتونو له برکته ورته د سيد او هغه د پلار د زيږېدو او استوګنې ځای ور وښايي، مګر څرنګه چې ما د کونړ سيدان پېژندل، د هغوی د پلرونو او نيکونو له کراماتو څخه خبروم او ښه پوهېدم چې هغوی به د استاد حبيبي دعا هيڅ قبوله نه کړي، نو ځکه په زيارتونو پسې لاړ نه شوم.

د جالې په غاړه دهغوی په انتظار کښېناستم او د کونړ سيند په تماشه شوم.

رښتيا هم د کونړ زيارتونو استاد حبيبي ته هېڅ ځواب ونه وايه، مګر د کونړ سيند زما سره خبرې وکړې او له هغو خبرو څخه دا منظومه جوړه شوه، بيا دا د ازاد شعر منظومه ښاغلي بينوا ته اهدا شوه، بيا يو کال وروسته په جلال اباد کې د د لوې مياشت وه، د پلار په اشاره او توصيه دغه اوږده منظومه څه لنډه شوه او په دوه سوه اته اويا بيتو کې يې دمثنوي بڼه پيدا کړه.

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

"دکونړ سیند" د ازاد شعر بڼه

داسې وه:
بینوا ته اهدا

✵✵✵

که دې راکړه شرابونه دریابونه
په کاسو د اسمانونو
په سرو وینو د شفق رنګ
که نشه شوم، لیونی شوم
نو کیسه به درته وکړمه ستا خپله، زما خپله

✵✵✵

ته با درده بینوا یې
د پښتو ژبې باچا یې
خدای دې ډوب کړه
ستا سندره مې په غوږ کې انګازه کړي
ښه سندره د ځوانۍ ده
ښه پیغام د زلمیتوب دی
تاویلې: "غلی غلی انقلاب دی، بدلوي د زمانې رنګ"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا رازونه، دا خيالونه
څاڅکي، څاڅکي تويېدل د زړه پياله کې
بيا پياله شوله لبرېزه
بيا درياب شو
دا زما د زړه درياب شو
در روان شو...
خدای دې ډوب که

❁ ❁ ❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

پــــلار ته

(دوهمه بڼه)

۱- پـلاره! تـــاوې: "ستـــا اشعـــار ډك لـــه پيغامـــه
خـــــوازاد دي، تڼـــــگ ټکـــــور دې بــــې مقامـــه
۲- لـــږ يـــې پـــوخ كـــړه، لـــږ يـــې وزن كـــړه تمــامه
نــــو بـــه هلـــه ستـــا خبـــره نـــه وي خامـــه))

❁❁❁

۳- نـو د (زړه درياب)) مـې بيـا منبـع تـه ستون كـړو
خپـل داستـــان مـــې لـــر و بـــر دلتـــه مـوزون كـــړو
۴- بيــــا يــــې واوره لــــه اغـــازه تــــر انجامــــه
در تــــه ښـــكاري اوس تمـــام كـــه نـــا تمامـــه؟

جلال اباد، د دلوې دوولسمه
كال (۱۳۵٦)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکونړ پر سیند تقریظ

د پلار جوابیه پیغام

گـــرت آیـــد یکـــی جـــویی روان پیـــش
مـــــدد بخشـــــش زاب دیـــــده خـــــویش

❁❁❁

چې دخـولې هـم د بابا جـې وځـې اواز دی
نـــوم دیـــو وینـــا خبـــرې، د بـــل ســـاز دی

دوینـــا مطلـــب: خبـــر، هـــدف، پیغـــام دی
موسیقـــې واړه آهنـــگ تـــال او مقـــام دی

چې یــو ځـای سره هــم وزن هــم پیـام شـې،
شعر یې نوم شي چـې مـوزن د چـا کـلام شـې

هــر پیـــام خـــو پـــه مثـــال وي د شرابـــو
او وینـــا وي لکـــه جـــام د مـــې نابـــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چـــې شراب يـــې وي رڼـــه پيـــاله خيـرنـــه
د ســاقي بــه يــې څــوك ونــه كــړي ستـاينــه

كــه دې مــى وي ډېــر رڼـــه نشـــه يـــې ډېـره
خـــو د لـوښـــي صفـايـــي دې نـه كـــړې هيـــره

وسيـــله غـايـــه بېـــل نـــه دي يـــو تـــر بلـــه
واســـطه لا څـــــوك پيــــام گڼـــــي پخپلــــه

ستا خـو دا شـراب ډېـر ښه دي هـم يـې جام ښـه
هـــم وينـــا دې ده مـوزونـــه هـــم پيـــام ښـــه

سيد شمس الدين " مجروح"
جلال اباد
دلو- ۱۸مه ۱۳۵٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاروی

۵- دکــونړ ازاده سیـــنده! مســـت خـــراب یـــې
ناپایـــاب لکـــه زمـــا دزړه دریـــاب یـــې

٦- نه دمــه کــړې، نــه درېــږې، نــه ارام کــړې
نه دې شاته، نــه دې خــواتــه نظــر پــام کــړې

۷- هـــی بهېـــږې شـــور ماشـــور کـــړې تـــر ابـده
مـــا ورا ددې دنیـــا لـــه بنـــه او بـــده

۸- هـــی روان یـــې درومـــې درومـې تـــل ترتلــه
ابـــدي ســـندره وایـــې خـــوږه خپـــله

(c) ketabton.com: The Digital Library

درياب

۹- زه راځمــــه د پاميـــــر لــــه هســـك ســـواده
د پـريانــــــو، د ديـوانــــــو لـــــه هېـــــواده

۱۰- دغــه ســيمه زمــا سيمـــه لـــه مـــا ښـــاده
دا دنيـــــا زمـــــا دنيــــــا، پـــــه مــــا ابـــــاده

۱۱- دا ستـا نـونه دمـرگ ژونـد راسـره روان دي
هـــم دنـــن، هـــم دپـــرون، دهـــر زمـــان دي

۱۲- زه يـــې ورمـــه تـــل ترتلــه پـــه دا لـــوري
سمنـــــــدر كـــــې ډوبـومـــــه هلتـــــه دورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاروی

۱۳- اې زما د زړه دریابه نا ارامه!
دابه په لوري درومې بې انجامه

۱۴- هی روان یې ته څپې، څپې داستان یې
هم دنن، هم دپرون د هر زمان یې

۱۵- ستا ساحل کې کړې ما ډېرې خاپوړې
کلاگۍ د شگو ما کړې ډېرې جوړې

۱۶- ستا په غاړه ما وهلي ډېر دانگونه
ما په خوب همیش لیدلي ستا موجونه

۱۷- ستا بهیر ته ما کتلي په وار وارې
ستا گودر ځای د دیدار و د دلداری

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۸- څـــه مـــوده وم ســـتا نـــه لـــرې پرېـوتلـــی
طالبــــــی پســـــې وم دورې، دورې تللـــــــی

۱۹- د ســـیندونو، دریابـونـــو پـــورې غـــاړه
مـــــا ملکونــــــه، هېـوادونــــــه ولیــــــد واړه

۲۰- شاگـــردي مـــې ډېـــره وکـــړه دپـوهانـــو
د فـــــــرنگ د استادانـــــــو، عالمـانـــــــو

۲۱- اوس لـه ډېرې مـودې وروسـته خپـل دیـار تــه
یــم راغــلی ســتا ســاحــل تـــه، ســتا دیـدار تـــه

۲۲- خوگومان مـې هـر گــز نـه شي چـې بــه تېـرې
دا مـــودې، مـــودې کلـــونه دومـــره ډېـــرې

۲۳- ځکـه سـتا جهـان ثابـت، هــر څــه ثابـت دي
ځنـگل،غـــرونه هـــم پــه هغـــه شـــان ســاکت دي

۲۴- تــه هــم هاغــه شـان روان یــې پــه بــې لارې
کلـــه کـــوږ ځـې، کلـــه ســم، کلـــه پــه قــار یـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵- کله چوپ شي غلی غلی خپل ځان خپـور کـړې
کلـــه کـــارِ بانـــدې ورخيـــژې شورماشـــور کـــړې

۲٦- دايمـــي سنـــــدره وايـــــې پـــروا نـــه کـــړې
که څوك غوږ ږدي کـه يـې نـه ږدي سـودا نـه کـړې

۲۷- هـــر طـــرف تـــه يـــې روان بـــې التفـــا تـــه
نـــه نظـــــر کـــوې وخـــــواته، نـــه دې شاتـــــه

۲۸- هـی روان يـې درومـــې، درومـــې تـل ترتلـــه
ابـــــدي سنـــــــدره وايـــــــې خـــــــوږه خپـــــله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لرغونو افسانو
قهرمان

۲۹- هلتــه وړانـدې سـتا تـر څنګه يـو بزګــر دی
پخــــوانی زړې جــــامې پــــټکی پــــه سر دی

۳۰- هــم ترمخـــه يـې قـــدم، قـــدم روان دي
پخـوانــــــي زاړه،زاړه ډنګــــــر غـوايـــــان دي

۳۱- پـه څـادر يـــې مـــلا تړلــې ګـــرځېده کـا
دپټکـــــي شمــــله يــې شـــاته رپېـــــده کـــا

۳۲- پخوا ځغاست دی خپل پټي کې په ماله سپور
اوس هـم ګـرځي، دا يـې ژونـد دی دا يـــې زور

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳- کــــه لرغــــونی قهــــرمان دافســــانودی
مــــرګ یــــې نشتــــه پربښــــته د اسمانــــو دی

۳۴- داسـمان پــه شنــو دښــتو کــې ځغلــوي تــل
عــــراده د لمــــر ځــــلانده چــــلوي تــــل

۳۵- دا جهان چــې ابـدي دی حـال ویجاړ کلـك
داد غــــوایو پــــه ښکــــرو دی ولاړ کلــــك

۳٦- دی ثابـت، عـالم ثابـت هـر څـه ثابـت دي
دی سـاکت، جهان سـاکت هر څـه سـاکت دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قیامت استازی

۳۷- هلتـــه پـــورې غـــاړه پـــروت و یـــو لـــوی کلـــی
اوس هـــم پـــروت دی په شـــنو ونـــو کـــې پټ غـــلی

۲۸- هـــم تـــر شـــا یـــې هدیـــره وه شـــر ډاگـــونـــه
اوس هـــم هغـــه هـــدیره شـــته هغـــه غـــرونـــه

۳۹- دازل بانگـــــي لگیـــــا هلتـــــه اذان کـــــړي
ابـــــدي ناشـــــنا پیغام،اشـــــنا بیـــــان کـــــړي

۴۰- ســـپوغپلې اوس هـــم غـاپـــې تـــر ابـــده
مـــاورا د مـــرگ او ژونـــد لـــه بنـــه او بـــده

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۱- پـورې غـاړه سپین جــومات لـوی چنـاران دي
هلتــه ناســت د کلـــي خلـــك چــوپ حیـــران دي

۴۲- یـــو مـــلا هلتـــه ولاړ دی هیبــــت ناکــــه
ســـپینه پګـــــه، اوږده ږیــــره، جامـــه پاکـــــه

۴۳- ننــدارې د بــل جهـــان خلکـــو تــه ښــایي
دا استـــــازی د قیــــامت ټولــــو تــــه وایــــي

۴۴- د دنیــا زحمــت تــرې سپك دی لــه حبابــه
کــه خبـــر شـــې دخپـــل قبـــر لــــه عذابـــه

۴۵- ســـتا دپـــاره لمبـــه شـــوي دي اورونــــه
سورانـــــګار، سرې سکروټـــــې تنــــــورونه

۴۶- لړمــان یـــې ملکـــان دي حـاکمـــان دي
نورمـــاران پهـــــره داران تحصــــیلداران دي

۴۷- لار دې نشــته بلــه چــاره هـــیڅ نــه مـــومې
ګـــوره نـــن دی کــــه سبــــا تـــه بــه وردرومـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۸- دا دنیـــا فانـــي سرای دی ورتـــه شـــاکړه
دا ژونـدون نـن او سبـا دی ځـان فنـا کـړه

۴۹- دا ژوند هېڅ، عزت يې هېڅ مال او دولـت هـېڅ
زحمـت هېڅ، محنت يې هېڅ، زيـان او ذلـت هـېڅ
۵۰- وخـت اخـره زمـانه قيـامت نـږدې دی
د محشـــر د گيـــرو دار ســـاعت نـږدې دی

۵۱- د دنيـا مـال پايښـت نـه لـري هېچـا تـه
گـــوره ونـه کـرې اميـد نـن او سـبا تـه

۵۲- دا خـــبرې پـــه پېـــرو پېـــړو قرنونــــو
خلـــك اوري چـــوپ د زړونـــو پـــه غـــوږونو

۵۳- پـــرون ناســـت و دا کيســـه يـــې اورېدلـــه
نـن هـم ناست دی هـم بـه ناسـت وي تـل ترتله

۵۴- زه هـــم وايـــم دغـــه زوړ داســـتان رښـتيا دی
ځکـــه دغـــه کـــوم جهـــان چـــې د مـــلا دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۵- دا دنیـــا چـــې دحاکــــم ده د ســــردار ده
د بــــادار ده، د ســــرکار، د فرمـــــاندار ده

۵٦- دا دنیـــا کنـــډو، کنـــډو اخــــر ورانیـــږي
بــل جهــان د بــل انســـان بـــه تـــرې جـــوړیږي

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازلي گناهگار

۵۷- هلته دورې پاس په پوله يو ځوان ښکاري
کوتوالي ورسره په لارې روان ښکاري

۵۸- په وهلو، ټکولو، ټېل وهلو
سينده! ستا تر خنگ و روان په لاره تللو

۵۹- دی پرون هم ځغلېده نن هم ځغلېږي
دی پرون وهل کېده، نن وهل کېږي

۶۰- ستا جهان ثابت جهان دی بې تغيره
بې انصافه، بې وجدانه، بې ضميره

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۱- گناهگـــار تـــل گناهگـــار وي تـــر قيامتـــه
د عـــــذاب ملكـــــه تـــــل پـــــرې مسلطـــــه

۶۲- كلـــه اورم ځينـــې خلـــك بيـــا دروغ واى
چـــې دنيـــا پـــه يـــو حـــال نـــه ده اونـــه پـــاى

۶۳- مظلومـــان را پـــه قـــاريږي انقـــلاب كـــړي
د ظالمـــو، مستـــبدو ســـره حســـاب كـــړي

۶۴- دا ټول دروغ دي دا خطا ده ټـول هـزيان دي
ســتا جهـان بـل شـان جهـان ثابـت جهـان دى

۶۵- تل ثابت دي، تـل سـاكن دي پـه يـو حـال دي
بـــې تغييـــره، بـــې تبـديلـــه، بـــې زوال دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خندا سیلاب

۶۶- دپـرون پـــه شـان دا اوس هـــم ســـتا پـه غـــاړه
د هیـــــواد کـوچنیـــــان لـوبیـــــږي همــــــه واړه

۶۷- پـــه پستـــو بخملـــي شگـــو کـــړي دانگـونـــه
دمرغــــــو پــــــه شــــــان وهــــــي وزر ځـانگـونـــــه

۶۸- یـــوه وړه جینـــۍ ســـا نیـولـــې ببـــر ســـرې
ســـور کمـیس، ځیـــرې گـــریوان سـترگې چغـــرې

۶۹- خانـدي خانـدي پـــه مـــوړه بانـــدې دپـاســـه
پـــــه ځـــــان شـگـــــې بـــادوي پـــه دواړه لاســــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۰- ځواب نه وايي چې هر څو ترې نه سوال کړم
خاندي، خاندي چې پوښتنه د احوال کړم

۷۱- دا خندا نه ده توپان دی که سیلاب دی
لوی محشر دی، زلزله ده انقلاب دی

۷۲- پاس اسمان کې موکل ملك حیران دی
هلته ناست دی پټ د ځان سره گویان دی

۷۳- ما خو دلته خندا نه وه پیدا کړې
داد کومه ده راغلې چا راوړې؟؟

۷۴- اې وړې جینۍ ته څرنگ یې خندانه
په رښتیا چې ته وړه یې ته نادانه

۷۵- ولې؟ خاندې اې دلبرې بس که بس که!
خدای ته گوره د زړه سرې بس که بس که!

۷٦- خبر نه یې ستا وطن دی دغم ځاله
یو قهار حاکم همیش پرې ناست برحاله

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۷- دا ستـــا ملــك دغضـــب ملـــك دی پرېشـــانه
ســتا د ملـــك خـــاوند قـارندوكـــی دی بېشانـــه

۷۸- اې زمــــا د زړه دریابـــــه دا سیــــــلاب دی
دا خنــــدا نـــــه ده تــــوپان دی انقــــلاب دی

۷۹- زه لاهــو شــوم ستــا څپــې شــوې په ماتېــرې
افســـانې د سیـــاست شـــوې رانـــه هېـــرې

۸۰- دا خنـــدا عجیـــبه رازدی تفسیــــر غـــواړي
دا خنـــدا پرېشــــان خــــوب دی تعبیـــر غـــواړي

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

درياب

۸۱- زه راځمـــه د پاميـــر لـــه هســـك ســـواده
دپريانـــــو دديوانـــــو لـــــه هېـــــواده

۸۲- داستانـــونه دمـــرگ ژونـــد راســـره روان دي
هـــم د نـــن، هـــم د پـــرون، د هـــر زمـــان دي

۸۳- زه يـــې ورړمـــه تـــل ترتلـــه پـــه دا لـــوري
سمنـــــدر كـــــې ډوبومـــــه هلتـــــه دورې

۸۴- دا خندا خـوب او خيـال نـه دی حقيقـت دی
دا خنـــدا ســـاده پيغـــام د طبيعـــت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۵- دا چـــې تــه زمــا بهيــر كــې دوام وينـــې
دې جهـــان كـــې ابـــدي شـــان قـــوام وينـــې

۸٦- دغـه خـــوب دې تعبيـــر غـــواړي دز ړه ســـره
دغـــــه خيـــال دې افسانـــــه ده ســـرا ســـره

۸۷- زه يـــې وړمـــه تـــل ترتلـــه پـــه دا لـــوري
سمنـــــــدر كـــــې ډوبـومـــــــه هلتـــــــه دورې

۸۸- دا خنـــدا زمـــا خنـــدا پـــر مـــا خنـــدا ده
مسخـــــره ستـــا دخـويونـــــو پـــــه دنيـــــا ده

۸۹- دا خنـــدا ده بـس يواځـــې يـــوه خنـــدا ده
د جهـــــان او د ژونــــدون همـــــدا مانـــــا ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاروی

۹۰- اې زمـــا د زړه دریابـــه راتـــه وایـــه
ستا په غاړه یــو انســان پـروت دی بې ځایـه

۹۱- پــه دې سیمــه کــې میشته لــه ډېره وختـه
پــه تــن لــوخ پــه ګېـډه وږی تــل بدبختــه

۹۲- پــــه دې وږې تشــــه ګېـــډه ناتـوانـــه
ښـــخ ویـــده دی کـــړي خـــوبونه پرېشـــانه

۹۳- دا انسان څه شان انسان څـه یـې راحـت دی
دا خـوبـــونه تعبیرغـــواړي لـــوی زحمـــت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۴- مـــا ملکونـــه هېوادونـــه ډېـــر لیـدلـــې
هنګامـــــې دانقـــــلاب مـــــې اورېدلـــــې

۹۵- هلتــه دورې چــې دنیــا بیــا رڼـا کېــږي
ا، چــې لمــر ځــي سمنــدر کــې پنـاه کېـږي

۹۶- هلتـه شـور دی غلغلـې دي کـوم توپـان دی
یــو جـاکـــړ تـــرې هیبـــت ناکـــه را روان دی

۹۷- دا توپـان شي لـوی لـوی غــرونه لـړزولای
شي سینــــــدونه، دریـابـونــــــه وچــــــولای

۹۸- هم داور پـه شـان لمبـې کـوي سیځـل کـړي
هـــم ګـــرداب دی ښکتـــه، ښـکته ډوبـول کـړي

۹۹- راروان دغــه ســېلاب دی پـــه دې لـــوري
غـرهـــــار یـــې همــــدا اوس اورم لــــه دورې

۱۰۰- دا انسان چې دلته پـروت دی سـتا پـه غـاړه
خبـــر نـــه دی لـــه ســـیلابه کـــور ویجـــاړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰۱- ځـم ورځم ورته به غږ کړم چې بېـدا ر شي
دعـــالم لـــه ټيـــټ او پاســـه خبـــر دار شـــي

۱۰۲- يـا بـه دى اخـر خـبر شي لـه خپـل ځـانه
يـا بــه مــا هــم ځـان سره ورك كـړي لـه جهانـه

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

درياب

۱۰۳- ويل كېږي كه ترخې، ترخې خبرې
يا خبرې وي خوږې لكه شكرې

۱۰۴- خو بيا هم خوشې خبرې دي خبرې
افسانې خوشې كيسې دي او منترې

۱۰۵- انقلاب نه هم كيسه داستان جوړېږي
مخلوقات په دې كيسو باندې بدلېږي

۱۰۶- كه د بل جهان ماران او لړمان دي
روزل شوي په نهادكې دانسان دي

۱۰۷- لا شعور له ترووږمو راپورته كېږي
داستانونه افسانې ترېنه جوړېږي

۱۰۸- زه يې راوړم دهسكو غرو له رمز اباده
د پريانو د ديوانو له هېواده

۱۰۹- بيا يې ورمه تل ترتله په دا لوري
سمندر كې ډوبومه هلته دورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنتيان او دوزخيان

۱۱۰- دې هېــواد زوړ دورانـونــه ډېــر ليـدلــي
داسـتانونـــــه يــــې بېشمـــــاره اورېدلــــــي

۱۱۱- لــه لښکـــي نــه عجيبــه خلــك راغلــي
پـــه دې غـــاړه خپـــاره شـــوي پورتـــه تللـــي

۱۱۲- دوی راوړل رسالتـونـــــه درمنـدونــــــــه
پـــه ښـاخـــو ښـاخـــو شېـــندل دوی پيغـامـــونه

۱۱۳- پـــه درو، پـــه ســردرو، بانـډو دېـرو کـــې
هــم پـــه غـــرو رغـــو، پـــه کليـــو هــدېرو کـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۴- پیغامــونه مفــت وړیــا ویشــل کېــدل تــل
خـــو کنـــدوان بـه هـــم د خلکـــو تشېـــدل تـــل

۱۱۵- ددې ستـــــرو پیغـــــامو ډګـــــر تـــه تللـــــي
ډېـــر چرګانـــــو خپــــل سرونـــــه دي بایللـــــي

۱۱٦- ډېر غـوایانـو خپـل ځـانونه قتـلان کـړي
ډېـر پســـونو خپلـــې غـوښـــې قـــربان کـــړي

۱۱۷- سپیــــن څــــادري اوږد ږیــري ملایـــان وو
دا غـــټ خیټــــي او غـــټ پګـــي جنتیـــان وو

۱۱۸- هـــم پـی مخـــي طالبـــان لکـــه غلمـــان وو
ډلــــې ډلــــې بــــه پــــه دوی پســــې روان وو

۱۱۹- وعظ نصیحـت امـر معــروف و پـه کمبختـــو
ګمـراهـــان بـــه سمېـــدل پـــه سمـــو لښتـــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۰- بیــا بــه لــویې لــویې ډلــې وې د چڼــو
تـــا بـــه وې لکـــه سیلـونـــه د چڼچڼـــو

۱۲۱- پــه فصــلونو درمنــدو بــه شــو ورخــوشي
ټولــول بــه یـــې غنـــم، جـــوار، اور بشـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عذاب پرښتې

۲۲۲- یووخت راغی را پیـدا لـوی لـوی پیـران شـول
دا عجـــاز د کـراماتـــو خـــاوندان شـــول

۲۲۳- ورمعلــوم ډېـر، ډېـر رمـزونـــه پـټ پنهــان وو
پیغـامـونـــه ورســـــره د بـــــل جهــــان وو

۱۲۴- پـــه اسونــو بـــه سپـــاره وو پادشاهـــان وو
مـریـــــدان لښکـــــر، لښکــــر پســــې روان وو

۱۲۵- د ذکـرونــــو، تکبیـرونــــو غـرهــــار وو
د حلـــــوا د پـولاونــــو خــــوان تیـــــار وو

۱۲٦- ســاز ســرود، مینـــه مستـــي لـــویه گنـــاه وه
هـــم حرامـــه وه، خنـــدا وه کـــه نخـــا وه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۷- بیا به ځینې ځینــې خلك گمراهــان شـول
ځینــــې نـــور بــــه لا بدتـــره کافـــران شـــول

۱۲۸- دکافـــرو د بـــې دینـــو مـــرگ روا شـــو
د گمراهـــو کـــور بـــه وران مـــال بـــه تـــالا شـــو

۱۲۹- داپیـــران، خدمتـــگاران لـــوی دمحشـــر وو
دعـــــــذاب د ملایکــــــــو اشرگـــــــــر وو

۱۳۰- گمراهانـــو پـــه دې ژونـــد عـــذاب لیدلـــو
د عـــــذاب د پربشتــــــو بـــــار سپکېدلــــــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو داستان

((سمندر)) د لمبې غېږ کې

۱۳۱- گــوره گــوره زمــا خــوا تــه پــه دې لــوري
کنډوالـــې کنـــډرې ښـــکاري هلتـــه دورې

۱۳۲- دغـــه ځـــای يـــوه کـــلا کـــور د بزگـــر و
يــوه يــې ښـځه ډېـر کـوچنيــان خــاورې پــه سـر و

۱۳۳- ډوډۍ کمـــه، زمـــکه کمـــه حاصـــل کـــم و
د وږو د وږې گېـــــډې ورســـــره غـــــم و

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۴- یــو صــفت بــد پیــدا کــړی دې انســـان و
یـــو عـــادت بـــد اخیســـتی دې دهقـــان و

۱۳۵- دلــوی پیــر مسلــم حــق ســودا یــې نــه کــړه
د لنگــــر د شکـــرانې پــــروا یـــې نــــه کــــړه

۱۳٦- پیر ته یې نه وروړې دانــې نه چــرگ چــرگوړي
نـــه هگـــۍ پخـــې او مـــې، زرکـــې سیســـوړي

۱۳۷- پیــــر خپـــه و مریـــدان ورتـــه پـــه قـــاروو
هلتـــه ناســـت دکـــوم فـــرصت پـــه انتظـــار وو

۱۳۸- دا ســړی خــوارې مشهــور کــړو هــرې خــواتــه
چـــې ممســـك دی، وهـابـــي دی دا بـــد ذاتـــه

۱۳۹- مـریدانـــو پســـې نـــوره کـــړه لا زیاتـــه
چـــې خـالـــي نـــه دی ســـړی لـــه هـــر پساتـــه

۱۴۰- دا سـړی خـوار یې مشهور کـړو چـې بـد کـار دی
لـــوی مفســـد دی، هـــم ســـود خـــوره زنـــا کـــار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴۱- ترخــــو تــــول د سیمــــې خــــلك شــــولو بېــزاره
گوابنـــــېدل تــــول خـوتكېـــــدل ورتــــه لــــه قــــاره

۱۴۲- بلــــه ورځ، ورځ دجمعــــې میــــاشت دبــــرات وه
دتمـــــــام وگـــــړو غـونــــــډه پــــــه جـومـــــات وه

۱۴۳- چې لمــونځ خــلاص شــو یـو ناڅاپـه دربهار شـو
د ذكـرونــــــــو، تكبیرونـــــــو غرهـــــــار شــــــــو

۱۴۴- مریـــــدانو لښــــكر وكـــــړو لــــه یــــو ســــره
لاړل تـــــاو شـــــول لــــه كـــــلا نــــه نــــا بیـــــره

۱۴۵- مـــریدان لكــــه پړانـــگان هـــدف یـې ښــكار و
د ذكـرونـــــــــو، تكبیرونـــــــــو غرهـــــــــار و

۱۴۶- چې كتــل خلكــو پــه دې طـرف دې لــور تــه
یـــو ناڅـاپـــه لــه كـــلا شـــوې لمبـــې پـورتـــه

۱۴۷- كـوچنیـــان، ښځـــې وو پــه دغــه ورځ وتلـــې
چېرتــــه تللــــې، پنهـــان شـــوي تښتـېدلـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴۸- خـــړ بزگـــر غـــریب پـــه دغـــه ورځ بیمـــار و
پـــروت پـــه کـــټ کـــې ناتـوانـــه هغـــه خـــوار و

۱۴۹- هلتـــه پـــروت و بـــې درملـــه بـــې درمانـــه
خـوځېـــدی لـــه ځایـــه نـــه شـــو ناتـوانـــه

۱۵۰- ځـولـــه ځـانـــه خبـــرېده شیبـــې وې تېـــرې
ســـرې لمبـــې د اور لمبـــې شـــوې تـــرې چاپېـــرې

۱۵۱- دی راپاڅیـــده لـــه کټـــه هـــك حیـــران شـــو
هلتـــه ودرېـــد څـوراتـــاو تـــرې سورنیـــران شـــو

۱۵۲- مخلـــوقات یـــې وو راغلـــي` تماشـــې تـــه
دی ولاړ و هـــی کتـــل یـــې ســـرې لمبـــې تـــه

۱۵۳- دلمبـــــې عجـــــب رفتـــــار و تللـــــه تللـــــه
هـــا بزگـــر تـــه پـــه نخـــرو، نخـــرو ورتللـــه

۱۵۴- شیـــن زړوکـــی یـــې پـــه ســـر د لـوگـــي شـین و
ســـره لمنـــه، ســـره خـولگـــۍ، تنـــدی یـــې سپیـــن و

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵۵- لمــــبه لاړلـــه خپـــره دده پـــه پښــــو شـــــوه
بيـــا پښـــې يـــې دده ښـــکل کـــړې پـــه زارو شـــوه

۱۵۶- بيـــا لمبـــه شـــوه پـــه نخـــرو نخـــرو ور پـــورتـــه
شيـــن پـــوړنـــى پـــه ده خپـــور کـــړو دده لـــور تـــه

۱۵۷- ورتـــه غـــاړه پـــه غـــړی شـــوه دا مجنـــونـــه
تـــرې چـاپېـــر شــــول د لمبـــــې سره مـړندونـــــه

۱۵۸- بيـــا د شـــين لـوگـــي د شـــنه زړوکـــي لانـــدې
سـرې لمبـــې ده تـــه خـــوله ورکـــړه وړانـدې وړانـدې

۱۵۹- ســره خـولگـــى تـوده خولگـــى وه گرمـه گرمـه
پاکــــه پاکــــه ښــــه ځـــــلانده نـرمــــه نـرمــــه

۱۶۰- مخلـوقاتـــو تمـاشــــه کـــړه سـورنېـــران و
ده دخلکـــــو تمـاشــــه کـــړه هـــک حيـــران و

۱۶۱- بيـــا شـــو ښکتـــه د لمبـــې پـــه غېـږ کـې پرېـووت
د نااشـــــنا ســــوزو گــــوداز پـــــه دردو کېــــووت

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱٦۲- دا دمهـــــر او مینـــــې تـــبږی نـــا قــــراره
د لمبـــې پـــه غیـــږ کـــې واوښـــت څوڅـــو واره

۱٦۳- تـرڅـــو خـــاورې شوایـــرې شـــو نـــو ارام شـــو
یـــو داستـــان د ژونـــد او مـــرګ هســـې تمـــام شـــو

۱٦۴- مریـــدانو ووې: توبـــې خلکـــو تـــوبې کـــړئ
عبـــرت واخلـــئ! د صـــلوات جګـــې نـــارې کـــړئ

۱٦۵- د ســـود خـــورو پیـــر رټلـــو داپایـــان شـــي
د دوزخ اور کـــې ستـــي پـــه دې جهـــان شـــي

۱٦٦- لارویـــه! پـــوه شـــوې څـــوك دغـــه بزګـــر و؟
یـــــو موجـــــود افسانـــــوي و سمنـــــدر و

۱٦۷- اور نه زیږي، اور کې ژوند کړي، ژوند یې اور دی
سرکـــوټی ســـره ګـــلان بـــاغ یـــې سمســـور دی

۱٦۸- معشوقـــه یـــې ســـره لمبـــه ډکـــه لـــه نـــازه
د فنـــا او لـــه مرګـــي نـــه دی بـــې نیـــازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱٦۹- ددې شنـــې ځمکـــې بچـــی دی نافـرمانـــه
لـــه دې شنـــې ځمکـــې رازیـــږي جاویـدانـــه

۱۷۰- خـاورې کیـږي، ایـرې کیـږي ځـو ځـو ځله
لـــه ایـــرو راپـورتـــه کیـــږي بیـــا هـــر کلـــه

۱۷۱- بیـا کـرل کـړي بیـا ریبـل کـړي تـل ترتلـه
ابـــدي سنـــدره وایـــي خـــوږه خپلـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي پیامبران

۱۷۲- پــه دې غـــاړو نـــن پـــرون نـــور ځـــوك روان وو
ډېـــــر بـــــادرده ننگیالــــي زلمــــي ځـوانـــــان وو

۱۷۳- ښـــــورول یــــې ســــره ځـلانـــــده بیـرغـونـــــه
ورســــــــــره وو شعـارونــــــــــه، پیغـامـونـــــــــه

۱۷۴- وې: موږ خلك یو، خلك زموږ دي اعتصاب کـړو
مـــــوږ راغلــــي دکــــار گــــرو انقــــلاب کــــړو

۱۷۵- دا ځوانان زلمي خپاره چـې پـه دې خـواشــول
تمــــــې تمــــــې امیـدونــــــه راپیـــــدا شـــــول

۱۷٦- خلکــو ویلـــې: دوی بـادرده پــوه ځـوانـــان دي
پیغـامـونـــــه یـــــې هــــم ځـــوان د بـــل دوران دي

۱۷۷- نـورښتـــیا بـه شـــور ماشـــور گډ د ځـوانۍ کـړي
بتخـانـــې بــــه ړنگــــې پخـوانـــۍ کـــړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷۸- دې ځوانانـــو ســـره نـــوي شـــان الفـــاظ وو
بـــــې شمـــــاره شعارونـــــه پـــــه بـــــل راز وو

۱۷۹- خـــو بیـــا هـــم زړې ســـندرې دوی ویلـــې
هـــــم هغـــــه زړې خبـــــرې یـــــې ویلـــــې

۱۸۰- پـــه رښتـــیا چـــې دې زلمـــو ظـاهـــر ځوانـــانو
څـــــه پېښـــــې تقلیـــــد کـــــاوه د انسانانـــــو

۱۸۱- دغـــه ځـــوان لکـــه توتـــي غـــوندې ګویـــان و
ښـــــه ښایســـــت رنګیـــــن الفـــــاظ دده بیـــــان و

۱۸۲- الفـــاظ نـــوي خـــو معنـــی هېـــڅ پکـــې نـــه وه
اشـــــکال نـــــوي محتـــــوا هېـــــڅ پکـــــې نـــــه وه

۱۸۳- دوی وې: هـــر څـــه نـــوي نـــوي اوس راوړو مـــوږ
پـــــه زړو عنعنـــــو ځـــــان نـــــه خبـــــروو مـــــوږ

۱۸۴- مـــا ویلـــې: اې بـــې فکـــره! بـــې شعـــوره
اې د عقـــــل و سرېتـــــوب دښمـــــن تـــــر بـــــوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۸۵- پــه زړو کیســو چــې نشــي پوهېــدلای
نــو د زوړ نــوي تـوپیــر نشــي کــولای

۱۸٦- نــو دا ځکــه د تـوتــي پــه شــان لګیــا يــې
زوړ بیــان کــړې نــوي ورتــه وايــې

۱۸۷- تـه خــو وايــې: د پیــشرفت دښمن دهقــان دی
د کـارګــرو انقــلاب رښتیــا عصــیان دی

۱۸۸- د پــرون واعــظ خــو هــم دا شــان نظــر و
دا بزګــر جاهــل بزګــر دیــن تــه خطــر و

۱۸۹- دې ســړي تــه پـرونــي واعــظ ویلــې:
تــه ناپوهــه، تــه امــي يــې، تــه جاهلــې

۱۹۰- د امــام بیــان قبــول کــړه مسلمــان شــه
ځــه پــه پټــو سترګــو مــا پســې روان شــه

۱۹۱- ننــی واعــظ اوس وايــي: ورکــه ایستــه!
مـرتجـــــع ایډیالســـــته، فیـوډالســـــته!

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۲- دوی هــم وايــي چــې اســتاد هســې ويلــي:
مــا پخپـــله پـــه كتـــاب كـــې دي ليـدلـــي

۱۹۳- پـــه واقــع كـــې داځــوانـــان نـــه و بچيـــان وو
مقلـــد اخـونـــد زاده گـــان حـاكـــم زاده گـــان وو

۱۹۴- په كوم وخت چې د دوی لاس پـه خلكــو بـر شـو
كنـدوان تش، خمبـې شــوې خــيرې حـــال بـدتر شـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتور ملنګ

۱۹۵- دې ځوانانـــو شـــا وخـــوا کتلـــي نـــه وو
هـــم هېچـــا ورتـــه هـــر ګـــز ويلـــي نـــه وو

۱۹٦- چـــې د عقـــل زوړ حکيـــم سرتـــور ملنـــګ شـته
لا ژونـــدی دی، لا لـــه جهـــل ســـره جنـــګ شتـــه

۱۹۷- دا خـــو هغـــه لـــوی حکيـــم لـــوی قلنـــدر دی
چـــې ظالـــم لکـــه چنګيـــز تـــرې در پـــه در دی

۱۹۸- دهټلـــر خـــونخـــوار منګولـــو کـــې ور پـــرېوت
تـــرې را خـــلاص شـــو خـــو پـــه بلـــه بـــلا کېـــوت

۱۹۹- دستاليـــــن تـــــوره بـــــلا شـــــوه مسلطـــــه
جېلخـانـــو تـــور زنـدانـــو تـــه شـــو ورښکتـــه

۲۰۰- هـــم ددې بـــلا لـــه چنګـــه بيـــا راســـتون شـــو
ازادۍ پســـــې روان بيـــــا دا مجنـــــون شـــــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰۱- تسلیــــم نـــه شـــو استبـــداد زور اوستـــم تـــه
معشـوقـــــې پســـــې کـــــوزیږي جهنـــم تـــــه

۲۰۲- کـه شـاهان، کـه سـرداران شـاهنشاهـان شـته
کـــه واړه لـــوی هټـــلران شتـــه ستـالینـــان شتـــه

۲۰۳- ددې واړو یـــو دښمـــن دی یـــو غلیـــم دی
بـــس یـواځـــې داد عقـــل لـــوی حکیـــم دی

۲۰۴- تـــل دعقـــل لـــه قـدرتـــه پـــه عـــذاب کـــې
شپـــې خـوبونـــه پرېشانـــه اضطـــراب کـــې

۲۰۵- دې ځوانانـــو څـــو شېبـــې نـــه وې مـــوندلې
چـــــې زړې خبــــرې واوري بیـــــا یـوځلــــې

۲۰۶- زوړ حکـیم وې: پـــه زلمـــي کـــه زلمیتـــوب وي
دســــــړي د خیـــــرې شاتـــــه سړیتــــوب وي

۲۰۷- پـــه کـوم ځـــای کې چې انسـان انسانیت وي
ســـــوز جـذبــــې وي، ازادي وي حقیقـــــت وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰۸- نــــو بيـــا هلتـــه دتقليـــد احتيــاج نـــه وي
د ځېـــرو پېښـــو كاسكيـــټ، پټكـــى تـــاج نـــه وي

۲۰۹- پـه بـل ځـاى كـې يــو قــدرت شولــو راپورتــه
هنګامــــې يــــې اوريدلـــــې تاســــره لـورتـــــه

۲۱۰- دې قـــدرت ابــادې هسكـــې ودانـــۍ كـــړې
بتخانـــې يـــې ړنګـــې ړنګـــې پخوانـــۍ كـــړې

۲۱۱- دا قـــــدرت انقلابـــــي عقــــل تنقيـــــد و،
د يـــــو نــــوي ژونـدانــــه اســـاس تمهيـــد و

۲۱۲- پـــه درانــه خــوب ويــده يـــې كـــړه بېــداره
داوهـامـــــو ليـونـــــي يـــــې كـــــړه پـــــه لاره

۲۱۳- چـــې بيـــا راغـــى دلتـــه راغـــى شـــو ذليـــله
پخوانـــــى نقـــل تقليـــــد شــــو بـــې دليــــله

۲۱۴- نـــوې نـــوې بتخـــانې راســـازوي اوس
نـــوي غـــټ بتـــان يـــې منـــځ كـــې دروي اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱۵- پــه بـل ځـــای کـــې پلټــــنه وي پرســـان وي
پـــــه فکـــــري مسلماتـــــو کـــــې ايقــــان وي

۲۱٦- پـه دې ځـای کـې تعصــب شـــو عقيـــده شـــوه
روح بېـــــداره نـــــه شـــــوه بيـــرته بيـــا بېـــده شـــوه

۲۱۷- وای زاړه اوليـــــا پـرېــــږدئ زيــــارت ځلــــي
نــــــوي، نــــــوي اوليـــــــا دي اوس راغلـــــــي

۲۱۸- خــــــاوندان دکـراماتـــــــو داعجــــــاز دي
کتـابونــــــه نـــــازل شـــــوي پـــــه بـــــل راز دي

۲۱۹- پـه اخــلاص پـه پټـو سترګـــو غــاړه کېــږدئ
ســـجدې وکـــړئ ايمــــان راوړئ تپـــوس پرېـــږدئ

۲۲۰- لـــــه زردشتــــــه، لــــــه بــــــودا، لــــــه برهمنـــــــه
پــــــه پېرېــــــو لــــــه پرونــــــه لاتـرننــــــه

۲۲۱- دغيـــــبي الهـــــام خـــــاوند دعــــوه دارانـــــو
د بــــــې خـدايـــــه، دبــــــې دينـــــه رسولانـــــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲۲- د بـــې شمـــاره رســالت ســـتر خـاونـدانـــو
دهمـــــــــه و پیشوایانـــــــــو، رهبرانـــــــــو

۲۲۳- دا اســتازي چـــې راځـــي ځـــي تـــل ترتلــه
دلتـــــه یـــــوه ســــندره وایــــــي، یـــــوه بدلـــه

۲۲۴- پــــه اخــلاص پــه پټــو ســترګو غــاړه کیـږدئ
ایمـــان راوړئ سجـــدې وکـــړئ تپـــوس پریـــږدئ

۲۲۵- دا کیســـــې وې او کیســــې دي افسانــــې دي
ځنـــــې هیـــرې، ځنـــــې یـــــادې ترانــــې دي

۲۲٦- زه یــې لــه ځـــانه ســره وړمـــه پــه دې لـــوري
سمنــــــــدر کــــــــې ډوبـومــــــه هلتـــــــه دورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه درياب

۲۲۷- لارويـــه! زه خــو ستـــا د زړه دريـــاب يــــم
ستـــا د زړه پـــه شـــان ناارامـــه ناپايـــاب يــــم

۲۲۸- مـاتـــه گـــوره زه آزاد يـــم زه مختـــار يـــم
هـــر خـواځـــم کلـــه پـــه لار کلـــه بـــې لار يـــم

۲۲۹- پـه دې خپــل پـراخ بستــر کــې پـرون تللــم
نـــن هـــم هـــر طـــرف تـــه رغـــړم ځغلـــم ځغلـــم

۲۳۰- کـــوتې، خـــونې، بانـــډې کلـــي ړنگومـــه
پټـــي، ځمکـــې، ويالـــې پولـــې ورانـومـــه

۲۳۱- دا انســـان ماتـــه زاري کــړي پــرې آفـت دی
دا زمــــــا آزادي ده کـــــــه اســـــارت دی

۲۳۲- دې انســـان خـوهنـــگامې دې تېـــرې کـــړې
افســـانې يـــې اورېدلـــې، هېـــرې کـــړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳۳- سـیلابونه پـرې راغـلي تـرې بـه تېـر شـي
بیـا بـه راشي، بیـا بـه لاړ شـي بیـا بـه هېـر شـي

۲۳۴- تـر څـو پـوه پـه علـت نشـي درنځـونـو
د ربـتینـي انقـلاب پـه لـوی رمـزونـو

۲۳۵- دی بـه دا شانتـې بنـدي د خپـل زنـدان وي
کنـدوتش، کـوچنیـان وړي کـور بـه وران وي

۲۳۶- بـم د عقـل پـه لاس ورکـړه ورزده چـل کـړه
د تنقیـد شـك او تـردید اور ورتـه بـل کـړه

۲۳۷- تنفـر او انزجـار ورتـه بیـان کـړه
دغضـب، قهـر احسـاس ورتـه عیـان کـړه

۲۳۸- دا احسـاس قـوي احساس بـدلون راوړی شـي
دا قـدرت دنـن پـروت بـت ماتـوی شـي

۲۳۹- ورتـه وایـه: لـه خپـل ځانـه نفـرت وکـړه
لـه خپـل ژونـده منزجـر شـه همـت وکـړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۴۰- د غضــب پــه اور ایــرې کــړه ړنګــې ړنګــې
دقـــــدرت او اقتـــــدار بتخانـــــې تنګـــــې

۲۴۱- نـو بـه هــله تــه ســړی شــې تــه انســان شــې
ازادۍ د لـــوی منـــزل پـــه لـــور روان شـــې

۲۴۲- لارویـــه! زه خـــو ستـــا دزړه دریـــاب یـــم
ستـــا د زړه پـــه شـــان ناارامـــه ناپایـــاب یـــم

۲۴۳- ازاد ځغـــلم، ازاد رغـــړم خپـــل وطـــن کـــې
کلـــه کـــوږ، ځـــم کلـــه ســـم د غـــرو لمـــن کـــې

۲۴۴- څـــو ددې بزګـــر بچـــی پـــوه پـــه کـــار نـــه شي
راپانځـــي، راویښ نـــه شـــي، پـــه قـــار نـــه شـــي

۲۴۵- اور بـل نکـړي ددې دښتـــې پـــه اغـــزو کـــې
ستـــي نـــه کـــړي لـړمـــان، مـــاران لمبـــو کـــې

۲۴۶- را وانخلـــي بیـــا کلنـــګ، بېـــل او تسکـــوره
قلبـــه نـــه کـــړي ددې ملـــك ځمـــکه پـــه زوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۴۷- د ذهنونو شر ډاګونه اباد نه کړي
په باغونو په ګلونو زړه ښاد نه کړي

۲۴۸- دازاد، ازاد فکرونو نوو
د تازه فکري تخمونو نوو

۲۴۹- کښت ونه کړي له سهاره تر ماښامه
کر ونه کړي ډېر کلونه شامدامه

۲۵۰- دا سړی به پر قرنونو انسان نه شي
هېڅ ازاد به له خپل بند او زندان نه شي

۲۵۱- زه به تل راځم راځم له هسك سواده
د پريانو د ديوانو له هېواده

۲۵۲- داستانونه به زما موج کې روان وي
هم دنن، هم د پرون دهر زمان وي

۲۵۳- زه به يې ورمه تل ترتله په دا لوري
سمندر کې ډوبومه هلته دورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ځوان مجاهد زوی ته

د یوې افغانې مور (پیغام)

د افغانسـتان د بین المللـي پیوسـتـون دورځـې په مناسبت

د مارچ ۲۱ مه ، ۱۹۸۲کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان په ټولنه کې د شوروي قدرت په مقابل کې د جهاد او ملي قيام له کبله ځينې ژور بدلونونه راغلي دي. (دمور پيغام) په دې منظومه کې ددې بدلونونو دا لاندې اهم اړخونه منعکس شوي دي:

دجهاد او ملي ازادۍ جنگ د خاصو شرايطو په نظر کې:

۱- ديني عقيده نوره هم سپيڅلې کېږي او زيات قوت مومي مثلاً، دکلي ملا د خلکو حقيقي روحاني رهبر کېږي، يو داړه مار غل خپل ځان او مال جهاد ته وقف کوي او په دې شان د خلکو په نزد قدر او منزلت پيدا کوي او کله چې د کلي يو زوړ سپين ږيرى خپله د جهاد فريضه ادا کوي، نو د حضرت ابراهيم عليه السلام قرباني را په يادوي.

۲- د عنعنوي زعامت په ځاى، د خلکو له منځه يو نوى ليډر شپ د راوتلو په حال کې ليدل کېږي، مثلاً يو بېکسه آهنگر د قبيلوي خان ځاى نيسي او د کلي له يو خوار چوپان (غوبه) ښځه ملي قهرمان جوړېږي.

۳- ملي شعور په خلکو کې راويښېږي، مثلاً د ازادۍ د جنگ په دوران کې، حتى د يوې ساده، بې سواده ښځې عواطف ورو، ورو د فردي او محلي نيمگړي احساس له سوبې څخه جگېږي او له هغه څخه په ساده او طبيعي توگه يو کلك او بشپړ ملي احساس جوړېږي. په دې منظومه کې د خالص واقعبينانه (رياليستي) روش څخه کار اخيستل شوى دى، هېڅ کوم خيال پردازي، رومانتيکي، احساساتي، مبالغې، تش رنگين الفاظ، وعظ، نصيحت، تلقين ،تبليغ او ياد ليکونکي خپل فردي احساس يا شخصي نظريات او تمايلات په کې نه دي ځاى شوي، بلکې فقط د يوه کلي د يوې ساده او بېسواده پښتنې کونډې مېرمنې له خولې څخه هغه څه بيان شوي دي چې د افغانستان په اوسنۍ بحراني ټولنه کې څو واره هر هر ځاى پېښ شوي او اوس هم پېښېږي او دا ځکه چې د جهاد په معمولي او عادي پېښو کې دملي ازادۍ جنگ په روزمره کوچنيو او ساده واقعيتونو کې داسې لوى او ژور پيغام پروت دى چې دخپل بيان له پاره د کوم بلاغت او فصاحت قوت ته کوم ايډيولوژيکي تعبير او تفسير تهاو کوم انقلابي تش بيان او لفاظۍ ته ضرورت نه لري.

د جهاد ساده واقعيتونو ساده بيان پخپله انقلابي بيان دى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوې پښتنې مور خپل مجاهد زوی ته دا پيغام د جهاد سنگر ته ليږلی دی

۱- گرانــه زويــه! رســتم خــانه! مــور دې ځــار شــه!
ښـه دې چـار شـه! دښــت صحــرا درتـه گلــزار شــه!

۲- زه دې پرېښـودم يواځــې اوس چــې ځــوان شـوې
دجهـــاد سنگـــر تـــه لاړلـــې روان شـــوې

۳- د طالـــع ستـــوری دې غـواړمـــه ځـــلانده
مـل دې خـدای شـه چـې دنيـا يـې پـه فـرمان ده

❁❁❁

۴- ستـــا يـادبـــږې زمـانـــه ده ډېـــره تېـــره
خـوزمـــا نـــه بـــه هېڅکلـــه نـــه شـــي هېـــره

۵- ډېـــر ورکـــوټی، خبـــر نـــه وې لـــه جهـــان تـــه
پـــه خـاپـــوړو وې قـــدم روان تـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- څــــه مـــوده وه پــلار دې تللـــی پــــه سفـــر و
زه او تــه پــــه کـــور کــې ناســـت حـــال موابتـــر و

۷- زه او تــــه یـواځـــې ناســـت وو پـــــه درشلـــــه
ستــــا د پـــــلار د راتـــــګ لاره مــــــې څارلــــــه

۸- تـــه وړوکـــی وې لــــه لـوبــــو ســـره دې ســـر و،
هـــــم خاپـــــوړې دې کـولـــــې مازیګـــــر و

۹- چــې ناڅاپــه پــــه درشــل بانـدې نسکــور شـــوې
پــــه ژړا پــــه واویـــلا پــــه شـــور ماشـــور شـــوې

۱۰- ښـــه مـــې یـــاد شـــي تـــا ژړلـــې مــازیګـــر و
ستــــا پـــــه خـــاورو لـوغیدلــــی سپـــېره ســـر و

۱۱- ماراپورتـــه کـــړې پــــه غبـــرګ کـــې زنګـولـــې
پــــه خبــــرو پــــه خنـــدا مـــــې چـوپـولـــې،

۱۲- چــې ناڅاپــه یـــو چـــا غـــږ وکــړ لـــه پـــورې
جنـــازه کلـــي تــــه راغـــله خلکـــو ګـــورئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳- ټـــول ور ووتـــو بهـــر تـــه زيـــړی لمـــر و،
تـــا ژړلـــې زمـــا غېـــږ کـــې مازيگـــر و،

۱۴- جنـــازه کلـــي تـــه ورو ورو ور روانـــه
زړه مـې ټـوپ کـړو پـه سـينه کـې ناگهانـه

۱۵- جنـازه نـه وه چـې راغلـه لـوی گـړنـگ و
پـه کـټ پـروت يـو شـا زلمـی پـه وينـو رنـگ و

۱۶- چـا وې: (دا خـو ادم خـان بېرتـه راغـلی!
ځـوان مېـړه ددرخانـی دی چـا وژلـی!

۱۷- دا سـتـا پـلار و چـې يـې بيـا غـوره بېلتـون کـړو
د مرگـي ډاکـو لـه لارې بېرتـه سـتـون کـړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند کیسه

۱۸- لــــه واده نــــه زمــــا تېــــر وو څــــو کلونــــه
چــــې اختــــر راغــــی پــــه مــــا ســــره بېلتونــــه

۱۹- ښــه مــې یــاد شــي اختــر راغــی مــوږ خنــدلې
ســتا د پــلار جامــې مــا پاکــې وې مینځلــې

۲۰- ما هـم خپـل کمیس رنـګ کـړی پـه رنـګ ریـز و
سمبــال کــړی مــې خپــل ځــان ښــه پــه مکیــز و

۲۱- اختــــر راغــــی خــوشالــــی وې خنــــدا ګــــانې
نجونــه سینــــد غــــاړې میلــــې تــــه شــــوې روانــــې

۲۲- دا اختــــر زمــــا د ژونــــد د ســــیند پــــه غــــاړو
بیــــا رانغــــی، یــــو وار راغــــی بېــرتــــه لاړو

۲۳- داختــــر پــــه ســــبا پــــلار دې پــــه سفــــر لاړ
پــــــه ناشــــــنا بېګانــــــه لارو د خطــــــر لاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۴- پــه ملکــونو یــو ځــای بــل ځــای ځغلېــدلو
غـــریبي خـــواري یـــې کړلـــه ګرځېدلـــو

۲۵- چې یې زړه په پردي ملك کې تنګ پرېشـان شـو
نـوراستـــون شـــو خپـــل وطـــن تـــه راروان شـــو

۲٦- پــه شــاکړي څــه سوغــات مــال او کــالي وو
څـه پیسـې لـږې پـه جیـب کـې لاس خالـي وو

۲۷- داړه مــار لــوی جلادخــان ډاکــو پــه لار کــې
چېرتــه پــټ و غلــی ناســت ورتــه پــه څــار کــې

۲۸- ستــا زلمــی پــلار یــې شهیــد کــړو ناګهــانه
مــال سوغــات یـــووړ جـــلاد ظــالم بـــې ایمانـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرانه زویه!

۲۹- دکـونډتـــون ژونـــدون ډېـــر گـــران وو
تـربـــوران ســـرې خـــواره وږي ليـــوان وو

۳۰- خــدای تــرې زه همـيش ساتلــم پــه امــان کــې
ډېـــرې سختـــې مـــې گاللـــې دې جهـــان کـــې

۳۱- تاته ناستــه وم چې تـا بــه خــدای رالــوی کـړي
جانشيـــن بــه د خپــل پـــلار شـــا زلمـــی زوی کـــړي

۳۲- نـــو بـــه زه شـــم اخـــر خــلاصـــه لــه تهمتـــه
لـــــه زحمتــــــه، د ليورانـــــو لـــــه آفتـــــه!

۳۳- بيـا چـې تــه کلــه رالــوی شـوې دادې حــال و
ستـاســـره يـــوه ســـودا يـــو فکـــر خيـــال و،

۳۴- تــا بـــه ويلـــې: جـــلاد خـــان زمـــا غليـــم دی
دخپـــل پـــلار خـــون بـــه گټـــم دا مـــې تصـميم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵- جــلاد خــان تــه خــو دا ټــول ولـس پــه قــار و
چـــې خـونـــکار و داړه مـــار تـــل پـــه فـــرار و

۳٦- چې رالوی شوې ته کټ مټ د پلار په شان شوې
اراســته دنـــګ شـــا زلمـــی ښایســتـــه ځـــوان شـــوې

۳۷- ښــکلو نجـونــو زړونــه تــا بانـــدې بایلـــل تـــل
ســـتا پـــه لـــور یـــې د ښـــو لانـــدې کتـــل تـــل

۳۸- تـــه زلمـــی وې شـــا زلمـــی وې حیـــا ناکـــه
غیـرتــــي وې ایمــــاندار لــــه ګنــــاه پاکــــه

۳۹- د سپیــــن ږیـــرو مشرانـــو کـــړو عـــزت تـــا
لــــه یارانــــو ســــره اخـــلاص او محبـــت تـــا

۴۰- خپلــه مـــور دې هـــم ســاتله تـــل خـوشالـــه
پــــه خبـــرو، پـــه خـــندا، د زړه پـــه خوالـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا اشنا سیلاب

ګرانه زویه!

۴۱- ســتا پــه یــاد شــي چــې یــوه ورځ بیـا مـازیګر و
دواړه ناســـت و پـــه کالـــه کـــې زیـــړی لمـــر و

۴۲- چــې پــه کــلي کــې ناڅاپــه شــور ماشــور شــو
کــوم نااشنــا جــګر پــه دې سیمــه راخپــور شــو

۴۳- تــه ولاړ شــولې بیـا دې ټــوپ کــړو پــه یــو ځلــه
پـــه درشـــل کـــې دې پښـــه بیـــا ونښتـــله

۴۴- بیـا نــړدې و چـــې پــه ځمــکه راګــوزار شـــې
پـــه ژړا بیـــا پـــه درشـــل بانـــدې پـــه قـــار شـــې

۴۵- ماتــه ســتا د کوچنیــتوب ورځ را پـــه یــاد شـــوه
چـــې د ژونــد ډېــوه مـــې مـــړه شـــوله برباد شـــوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۶- تــــه ورکـوټـــــی زمــــا خــــواته لـوبېدلــــې
یــــو قـــدم نیــــم هــــا خـــوا دې خــــوا نولیدلــــې

۴۷- مـــازیګر و پــــه درشـــل بانــــدې نسکـــور شـــوې
پــــه ژړا پــــه واویــــلا پــــه شـــور ماشـــور شـــوې

۴۸- پــــه دې ســـیمه بیــــا راغلــــی کـــوم محشـــر و
نــــا معلومــــه هنګامــــه وه شـــــور و شـــــر و

۴۹- یــــو ځــــل بیــــا کـــوم مصیــبت پــــه کلـــي ګـډ و
څـــــه بـــلا کــــوم تــــور آفــــت پــــه کلـــي ګـډ و

۵۰- تـــــه روان شـــوې زه هــــم تــــا پســـــې روانــــه
زړه مــــې بیـــا ســــینه کـــــې ټــــوپ کــــړو ناګهانــــه

۵۱- زه او تــــــه کلــــــي تـــــــه لاړو مازیګـــــــر و
شـــــور او شــــر و رانـــــږدې کـــــوم لـــــوی خطـــــر و

۵۲- خلکـــــو ویلـــــې: ((دکفـــــارو لښکـــــر راغـــــی
روســــان راغلـــــل، لــــوی فســــاد راغـــــی شر راغــــی))

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۳- د تـوپـونـــــو د ټانکـونـــــو غـرهـــــار هـــــم
مــــورِ لــــه دورې اورېـدلـــو پــــه بـــار بـــار هـــم

۵۴- دا جـاکــــــــــړ ستــــــــــر را روان و هيبتنـاکـــــــــه
نااشـــــــنا سيــــــلاب بــــــې باکــــــه غضبنـاکـــــــه

۵۵- مــازيگر و تــه راســتون شــوې بېـــرته کـــور تـــه
دخپـــل پـــلار لنـــډی ټـــوپك دې کـــړو راپـورتـــه

۵٦- تا وې: مورې خدای دې مل شه خـدای پامـان اوس
کفــــار راغلــــل زه جهــــاد تــــه شــــوم روان اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي ژوند

ګرانه زویه!

۵۷- ته خـو دورې کـوم سنګــر کــې دجهــاد ناسـت
لــه ځوانانـــو لـــه يارانـــو ســـره زړه ښــاد ناســـت

۵۸- زه دې پرېښـــودم يواځـــې پـــه تـــور تـــم کـــې
د دوهـم بېلتــون پــه غــم پــه لــوی ماتــم کــې

۵۹- څـه مــوده وم ستــا پــه غـم کــې ډوبــه ناسته
نه مې خـوب، نــه مــې خـــوراك و نــه مــې ملاســته

٦۰- خـو دا اوس اوس ټـول غمــونه رانــه هېــر دي
د ګاونـــډ ښځـــې همېـــش رانـــه چاپېـــر دي

٦١- هــره شـــپه مـــوږه دکلـــي ښځـــې نجـونـــه
ډوډی ګـــــانې پخـــــوو ډك،ډك شکـرونـــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦٢- بیـا پــه خــړه د سهــار یــې پــټ پــټ وړو مــوړ
پــــه سنگــــر کــــې یــــې زلمــــو تــــه رســــوو مــــوړ

٦٣- چـــې د لمـــر سترگـــه راوخیـــژي سهـــار کـــې
لــه بمــونــو چېـــرته پټـــې شـــو پـــه غـــار کـــې

٦٤- د استوگنـې ډېـرې سمڅـې دي په غر`و کې
بنایســـته رڼـــې چینـــې شتـــه پـــه درو کـــې

٦٥- کلـه چوپـه چـوپیایـــي هـــر څـــه قـــلار شـــي
بیــــا ناڅاپـــــه د توپـونـــــو غرهــــــار شــــــي

٦٦- نجونـــه کلـــه وارخطـــا شـــي پـــه ژړا شـــي
بیـــا پـــه جـگ اواز خنـدا کـــړي بـــې پـــروا شـــي

٦٧- کلـه چـــوپ دچـــا پــه یـــاد زلفـــې پرېشـــانې
بیــــا د عشــــق سنــــدرې وایــــي دلستانــــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلاد خان ډاکو

ګرانه زویه!

۶۸- زړه مــې ډك دی کیســې ډېـرې دي بــې شــانه
هــر څــه بــل شــان، دنیــا بــل شــان ده روانــه

۶۹- جــلاد خــان ډاکــو اوس هغــه بدکــار نــه دی
دپخــــوا پــــه شانــــې اوس داړه مــــار نــــه دی

۷۰- خــدای پــه نېغــه لار ســم کــړی مجــاهد دی
خونـــړی دښمــــن دهـــــر کافـــــر ملحـــــد دی

۷۱- پــه لـومــړي صــف کــې ولاړ دی دجهــاد نــن
ایمــــانداره، پرهېـــــزګاره، غــــل جــــلاد نــــن

۷۲- ډېــر روســان جــلاد وژلــي پــه اخــلاص دي
ښـــې وسلـــې یـــې تـــرې راوړي پخپـــل لاس دي

۷۳- خلــك وايــي د جــلاد ګنــاه بــې بــا کــې
د دښمــــن وينــــو مينځلــــې صــــافې پاکــــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۴- بلـــه ورځ د خپـــلې ډلـــې پـــه منـــنه
زمـــوږ کـــور تـــه پـــه زارۍ راغـــی دننـــه

۷۵- ماتـــه ودرېـــد، لاس پښـــې یـــې رپېدلـــې
دماشـــوم پـــه شـــان یـــې اوښکـــې بهېدلـــې

۷٦- ویلې:((خورې زه دخـدای لـوی گنـا هگار یـم
زه جانـــي یـــم، زه قـاتـــل یـــم، زه خـونـــکار یـــم))

۷۷-((کـه شهـید شـوم پـه جهـاد کـې نـو خـبر یـم
ځـواب گـویـه بـه دخـدای پـاك پـه محشـر یـم))

۷۸-((شهـادت کـه مـې نصیب نـه شـو ژونـدی وم
دا وعـده مـې ده لـه خـدای سـره کـه سـړی وم))

۷۹-((چـې پخپـله بـه ورځمـه رستـم خـان تـه
سـربه ږدم دده پـه مخکـې ټـول جهـان تـه))

۸۰- چې خپل ننگ غیرت پـه ځای کانـدي راضي شي
دخپـل پـلار خـون رانـه واخلـې تـرې غـازي شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

"شینا" غوبه

۸۱- آ، زمـوږ دچـــم غـوبــه پــه نـــوم شینـــا اوس
لرګبنـــــي غـوبنـــــي نـــــه کـــــړي د هېچـــــا اوس

۸۲- پــه شیـــنا پســـې نـن ګـرځـــي مـا شیـــنداري
ډېـــــر ځـوانـــــان ورتــــه ولاړ کتـــــار کتـــــارې

۸۳- اوس شینا ور ته ځـوك نـه وایي کار بل شان دی
د شیـــــنا هـــــوا بدلـــــه، قـومانـــــدان دی

۸۴- فرمانـونــه یـــې چلیــږي پـــه هـــر لـــوري
اوازه یـــــــې دمیړانـــــــې خپـــــــره دورې

۸۵- لــه ځـوانانــو سـره راځـــي زمـوږه کـور تـه
شـپه کـــړي تېـره بیـا ورځـــي د سنګـر لـور تـه

۸٦- بیـا پـه شپـو ورځـو پراتـه دوی پـه سـنګر وي
پـــه ځنګلـــو پـــه غـــرو رغـــو بېدیـــا بهـــر وي

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان زرین خان

۸۷- ددې کلـــي مشــر خـــان چـــې خـــان زریـــن و
مال جـایـداد و خـدای ورکـړی اس یـې زیـن و

۸۸- هغـــه لاړلـــو بربـــاد شولـــو رســـوا شـــو
کـــور یـــې خلکـــو پـــه اور وســـو مـــال تـــالا شـــو

۸۹- کـلا ړنگــه هــر څــه تــول ستــي پــه اور شـول
لـــوږ برجـــونه هســـکه غـــاړه رانسکـــور شـــول

۹۰- خلك وايي: زرین خـان دښمـن تـه ناسـت دی
دسروانـــو پـــه فرمـــان پـــه منـــډه ځغاســـت دی

۹۱- څـــه وریـرونـــه پرچمیـــان زامـــن خلقیـــان دي
دروســانـــــــو وفـــــــاداره غلامـــــــان دي

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوروز آهنگر

۹۲- ستا به دا غلط گومان شي زويه گرانه
چې دکلي دعزت حجره شوه ورانه

۹۳- پيدا کړو خداى يو بل شان د حرمت ځاى
دنوروز اهنگر حجره اوس د عزت ځاى

۹۴- جوړوي مات ټوپکونه نوروز خان اوس
کارتوسونه ډکوي په هرهر شان اوس

۹۵- دخداى پاك دده په مال شه نظر پام دى
چې ولاړ تل مجاهد ته لاس په نام دى

۹٦- موږه ټول ورسره ولاړيو تر خپل وسه
نور دکلي غريب نه دى نه بې کسه

۹۷- غوړې، غوړې ډوډۍ گانې ورکوي تل
چاغ په شان غټ غواياڼ حلالوي تل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور طالب

۹۸- تـــور طـــالب آ، پـنج پيـــرى مـــلا لانـــور هـــم
مست مست گـــرځي پـــه دې سيمـــه پـه گاونډ چـــم

۹۹- سرخـــريلـــى، اوږده ږيـــره يـــې پـــرې ايښـــې
غټـه پگـــه يـــې هـــم پـاس پـــه كـوپـــړۍ ايښـــې

۱۰۰- دكـــوم بـل ملـــك ږيـرور غـــټ طالبـــان تـــل
ډلـــې، ډلـــې وې پـــه ده پســـې روان تـــــل

۱۰۱- ځـــي راځـــي وايـــي جهـــاد تـــه يـــو راغلـــي
پتـــــه نشتــــه كـــــړي كـاروئـــــه غلــــي غلـــــي

۱۰۲- كلـــه يــــو ووهـــــي هلتـــــه كلــــه دلتـــــه
كلـــه يــــو تـــــه كافـــــر وايـــــي كلـــه بـــــل تـــــه

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد صادق ملا

۱۰۳- نارینـــــه مـــــلا د برکلـــــي استـــــاذ دی
مـولـــوي صـــادق رښتـــیا صـــادق ســـرباز دی

۱۰۴- خـــورږ اواز چـــې د اذان پـورتـــه سـهار کــړي
پـــه درو پـــه ســـر درو کـــې ژونـد بیـــدار کـــړي

۱۰۵- کاڼـــي بوټـــي اللـــه وایـــي اکبـــر وایـــي
دخـــدای پـــاك ثنـــا غـــر وایـــي کمـــر وایـــي

۱۰٦- دجهـــاد پـــه لارې خلـــك سمـــوي تـــــل
دایمـــــان د عقـــیدت وعـــظ کـــوي تـــــل

۱۰۷- پـــه سنگـــر کـــې دغازیانـــو امامـت کـــړي
د جهـاد پـه لـــومړي صـــف کـــې حـــرکت کـــړي

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

سور گل معلم

۱۰۸- ستا خـو يـاد شـــي دسـور گـل معلـم گفتـار ښـه
چـــې بـــه يـــې ســـتا ســـره کـولـــو دار مـــدار ښـه

۱۰۹- بـــبرسر، څوړنـــد برېتـــونه، کـــږه خـولـــه
هـــم کـــږه وږه وينـــا بـــه يـــې کـولـــه

۱۱۰- ده ويل: جهان به وران شي دی هـم وران شـو
دی پخپـــله ســـم پـــه ورانـــه لار روان شـــو

۱۱۱- چې کفـار پـه وطـن راغلـل کـلي ړنـگ شـول
ډېر ځـوانان پـاك شهيـدان پـه وينـو رنـگ شـول

۱۱۲- ولســـونه مهاجـــر شـــو نـــور ملکـــو کـــې
شــوو بــې شمــاره نــور وراستــه پــه زندانــو کـــې

۱۱۳- سـورگل بيـا خلکـو تـه کـړلـو دا بيـان هـم
چـــې روســـان زمـــوږه ورونـــه دي دوستـــان هـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۴- خلك ټول ورتـه پـه قـار وو هـك حيـران وو
پـه سـورگل ناسـت ليـوني شانـې پېـريان وو

۱۱۵- بيا يې پـټ پـټ شـروع كـړى عجب كـار و
پـټ خطـونـه يـې ليـكل دا يـې روزگـار و

۱۱٦- دغازيانـو حـال احـوال بـه يـې غونـډولو
بيـا روسانـو تـه بـه يـې پـټ پـټ استـولـو

۱۱۷- دولت خان سود خور به دا خطـونه وړل تل
پـه خپـل لاس بـه يـې دښمـن تـه وركـول تـل

۱۱۸- ښې پيسـې ډېـرې پيـدا كـړې پـه دې لارې
مـال دولـت، ددولـت زيـات شـو پـه څـو وارې

۱۱۹- پـه اخـر كې دولت خـان او سـور گـل دواړه
پـه شرمـونـو شرمېدلـي بنـده غـاړه

۱۲۰- يـوه شپـه لـه كلـي لاړل پـه بـې لاره
جلـد پـه تېښـته يـې ځـان ورسـوو تـر ښـاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابراهيم ملك

۱۲۱- دسورګل سپين ږيری پلار په کټ کې پرېووت
نور له کوره نه راووت په شرم کېووت

۱۲۲- ابراهيم ملك دعمر سل څو کاله
وو تېر شوي په عزت بې له جنجاله

۱۲۳- اوس په کور کې پټ له قاره غرمبېدلو
غلی غلی به له ځان سره ژړېدلو

۱۲۴-سور ګل واخيست له روسانو سره منصب لوړ
بيا د بر ولس حاکم شو بې سبب لوړ

۱۲۵- ډېر غازيان يې شهيدان کړل تيټ او پاس ده
ډېر يې نور په بند زندان کړل پخپل لاس ده

۱۲٦- ولس هلته شو راپورته تري چا پېر شو
دښمنان ډېر زيات مردار شول سورګل ګېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۷- ســـور گــل لاس تړلـــی راوستـــل شـــو کـــور تـــه
شرمېدلـــی ســـر یـــې ټیـــټ دخلکـــو زور تـــه

۱۲۸- د سور گل سپین ږیری پلار چې ځنگ خبر شو
نـــو را پاڅېـــده لـــه کـــوره را بهـــر شـــو

۱۲۹- زوږ ټـــوپك يـــې پـــه اوږه كـــړو شمـــله نېغـــه
اوږده تـــوره يـــې تـــر مـــلا كـــړه تېـــره تېغـــه

۱۳۰- ويلـــې: خلكـــو! سم غـــوږو نـــه راتـــه كېـــږدئ
دا ســـړی زمـــا خپـــل زوی دی ماتـــه يـــې پرېـــږدئ

۱۳۱- ابراهيـــــم خپـــــل زوی روان كـــــړو نازولـــــی
پـــه يـــوې تېـــرې بانـــدې يـــې كښېنـــاو لاس تړلـــی

۱۳۲- بيا يـو ځـو شيبې خپـل زوی تـه چـوپ كتلـې
دســـــورگل برېتونـــــه ځوړنـــــد ژبـــــه غلـــــې

۱۳۳- لـــــوی واړه ځوانـــــان زاړه وو راوتلـــــي
هـــر خـــوا چوپـــه چوپيـــايي خپـــره پـــه كلـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۴- ابراهیـــم سپیـــن ږیـــري وویـــل خپـــل زوی تـــه
شـــه قبلـــې تـــه! زاري وکـــړه پـــاك رب لـــوی تـــه

۱۳۵- زویـــــه وایـــــه! اللـــــه یـــــو دی لایزالـــــه
ســـور گـــل چـــوپ و، بـــې پـــروا ناســـت و بـــې خیالـــه

۱۳٦- زویـــــه وایـــــه! مـــــرگ روا دی د کـافـــــر و
ســـور گـــل چـــوپ و، ســـر یـــې ځـــوړند پـــه ټټـــر و

۱۳۷- زویـــه! ولـــې د کافـــر دښمـــن نوکـــر شـــوې؟
بـــې ایمانـــه، بـــې غیرتـــه، بـــې پـــدر شـــوې؟

۱۳۸- سور گل چـوپ و گریـوان څیـرې سر بـې خولـې
ولـــس گېـــر چـــا پېـــر ولاړ و ډلـــې ډلـــې

۱۳۹- ابـــراهیم لاسونـــه پورتـــه کـــړل اسمـــان تـــه
عـــرض یـــې وکـــړ ستـــر پادشـــاه د کـــل جهـــان تـــه

۱۴۰- ویلـــې: خدایـــه! زه خـــو ســـتا شکـــر گـــوزار یـــم
ستـــا د رحـــم او کـــرم پـــه انتظـــار یـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴۱- زه بـــــوډا يمــــه ولاړ د گـــــور پــــه غـــــاړه
ستـــا جهـــاد تـــه د تـــگ نـــه وم حـــال ويجـــاړه

۱۴۲- تـــا پخپــــل فضــل جهـــاد راوستــــو كـــور تـــه
درحمـــــــت نظـــــر دې وكــــــړو زمـــــا لـورتـــــه

۱۴۳- اوس پــه مټــو كــې، پــه زړه كــې تــوان همـــت را
پــــه خپـــــل امـــــر ښــــه قــــوت د اطـــــاعت را

۱۴۴- ابراهيــــــم بيـــــا تـــــوره كـــش كـړلــــه ابـــداره
ســـور گــل زوى خپـــل يـــې حـــلال كـــړو پـــه قـلاره

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه خبرې

ګرانه زویه!

۱۴۵- کـــه دخپـــل زړګـــي احـــوال درتـــه بيـــان کـــړم
تـــه مـــې شپـــه او ورځ يادېـــږې تـــل خپـــګان کـــړم

۱۴۶- کلـــه کلـــه شيطـــان پـــټ پـــټ راتـــه وايـــي
د دنيـــا ټـــول راحتـونـــه راتـــه ستـايـــي

۱۴۷- وايـي: زلمـي ځوانـان پـه دې سيمـه ډېـر زيـات دي
ولسـونـــه دجهـــاد پـــه لـــور رامـــات دي

۱۴۸- ديـــوې خـــوارې کونـډې زوی ولـــې روان شـــي
مـــور تنهـــا پرېـــږدي پـــه فکـــر دخپـــل ځـــان شـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴۹- نــارینتوب خـــو داســـې نـــه وي زمــا جانـــه
پخپــل کـــور کـــې بـــه ســـم ناســـت و پـــه مېړانـــه

۱۵۰- کــه رښتــیا وایــم زړه مـې بـل شـانته بیـان کـړي
پـــه بـــل راز خبـــرې هـــر دم هـــر زمـــان کـــړي

۱۵۱- ډېـــر زلمـــي مجـــاهد ډلـــې ځـــي راځیـــنه
ستـــا تســـل وربانـــدې کـړمـــه ســـتا پـــه مینـــه

۱۵۲- څیـــرې څیـــرې جـــامې زه ورتـــه ګنډمـــه
د جنګـونـــــو خـــــاورې دوړې تـــــرې څنډمـــــه

۱۵۳- دلتــه راشي کـــومه شپـــه نیمـــه کـــړي تېـــره
ماتـــه کښېـــني لـــه نغـــري نـــه ګېـــر چاپېـــره

۱۵۴- ټول ویښ ناست وي پیل کیسې د جنګ جهاد کـړي
پـــه خـــوږو خـــوږو خبـــرو مـــې زړه ښـــاد کـــړي

۱۵۵- زه پـــه زور زارۍ بېـــده دا ماشومـــان کـــړم
د بړستنـــو لانـــدې ګـــرم پـــټ پنهـــان کـــړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵٦- بیـــا زه کښېـــنم نغـــري تـــه اور تـــازه کـــړم
اوړه، غوړي،گـــوره گـــډوډ پـــه انـــدازه کـــړم

۱۵۷- غـــوړ ټيکلـــي څـــو پاخـــه کـــړم تـــر سـهاره
کـــړم زلمـــو تـــه د سفـــر تـوښـــه تيـــاره

۱۵۸- دوی په تور چرگ بانـگ راپاڅېـږي رخصـت شـي
بيـا نـــور راشـــي بيـا پـــه کـــور مېـــله صـحبت شي

۱۵۹- ماتـه ستـا پـه شـان ښکاريـږي دا ځوانـان ټـول
خپـــل زامـــن زمـــا دغېـــږې ماشومـــان ټـــول

۱٦۰- زړه مـې وايـي: زوی تـه تـا کـړی کـوندټون دی
تـا زغملـــی سخـــت ژونـــدون ظالـــم بېلتـــون دی

۱٦۱- رالـــوی شـــوی پـــس لـــه ډېـــره انتظـــاره
تـــا روزلـــی هـــم ددې ورځـــې دپـــاره

۱٦۲- په ملك ناست اوس سور کـافر دی اوس جهـاد دی
د نامـــوس دغيـــرت جنـــگ پـــه دې هېـــواد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱٦۳- نارينـــــه پيــــدا د داســــې جنــــگ دپـــاره
مــــور ځـوانــــان روزي د قـــام د ننـــگ دپـــاره

۱٦۴- دښـمنان چـې برباد نـه کــړي نــو بــه څــه کــړي؟
خپــل وطــن چــې ازاد نـــه کــړي نوبــه څــه کــړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جهاد سندره

ګرانه زویه!

۱۶۵- ته سپارلی ما په خدای یې مور دې ځار شه
مال د خدای یې هم هغه دې مدد ګار شه

۱۶۶- ستا نه ځار شم شهادت که نصیب ستا وي
په دې کار کې به د رب خپله رضا وي

۱۶۷- که له ملك نه دې بهر کفر الحاد کړو
که غازي شولې وطن دې خپل ازاد کړو

۱۶۸- نو، یوه ورځ به دغازیانو لښکر راشي
ته به راشې بیا به نوی اختر راشي

۱۶۹- دواړه لاس به په نکریزو بیا رنګین کړم
شینکی خال به بیا تازه پاس په جبین کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷۰- بیـا بــه زه یمــه ســر لــوړې پخپــل کــور کــې
هــم خـوشالــه ځــو ژونـدۍ یـم هــم پــه گــور کــې

۱۷۱- پــه گاونــډ چــم پــه گــودر کــې بــه خنـدانــه
مســـــته گـرځمــــه پـــــه زړه همیشـــــه ځـوانـــه

۱۷۲- بیا بــه گــرځم پــه دې دښت پــه دې دمـن کــې
هســـــکه غـــــاړه پــــه ازاد ابـــــاد وطــــن کــــې

❁❁❁

گـرانـــــه ځـویـــــه! مـــــور دې ځــــار شـــــه
(درخانۍ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــوره بـلا

يــا

ناهيد- تيغۍ ته ديوه عاشق له خوا د محبت پيغام

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره بلا

گردې گردې سترګې تورې
ګورې، ګورې په هر لورې
زرزرې و زر څانګونه
رنګارنګه اوازونه
دا ناهيد نه ده، تيغې ده
عجيبه شان ته مرغۍ ده
دا مرغۍ نه ده آفت دی
ورانکارۍ ته يې نيت دی
تبه کاره، دل آزاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکـوچنو مـرغو خونخـواره
په وږه وږه خندا يې مه غـولېـږئ
په مکري مکري ژړا يې مه غولېږئ
دا تيغـیـ لـويـه بـلا ده

❁❁❁

لـوټ تاراج بـه کـړي خـورې زړونه ارمـانـونـه
مـورې بـه نـه يـو
امېـدونـه، ارزوګانــې، کـاروانـونـه
مـورې بـه نـه يـو
دا به شمع وي بلېـږي، پتنګان بـه پـرې سوځېـږي
پـه قـدم، قـدم بـه فـرش ورتـه ګلـونـه
مـورې بـه نـه يـو
په خندا به وران جهان کړي ، عاشقان به خپل قتلان کـړي
وران ويجـاړ بـه کـړي اباد ابـاد کـوروںه
مـورې بـه نـه يـو
په نازونو په نخرو يې مـه غـولېـږئ!
په زګېروو په اوسويلو يې مه غولېږئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شیشـکـه ده، بـلا ده!
دا د چـانه راپیـدا ده؟
داد کـوم خـوا نه راغلې؟
دچا کـور تـه غلـې، غلې؟
اور به کېـږدي دې دنیـا ته
دا ولاړه تمـاشـا تـه
په مکیز او په ادا یې مه غـولېږئ
په شکوه په واویلا یې مه ځـورېږئ
دا تېـغۍ تـوره بـلا ده
اې تېـغۍ! ته څـه افت، ته څه بلا یې!
د دنیا د درد او غمه بې پـروا یې
د پردیس په دې ویجاړ ملك کې پیـدا یې
د هجرت په کنډوالو کې په نڅـا یې؟
❁❁❁

وایه څـوك یې؟ نازنینـې دل ارامې!
څه پیغام دې پټ راوړی گل انـدامې؟
ته وړمه شېبه شېبه یې نرمـه نرمـه
ښکلې لـور غنچه غنچه یې گرمه گرمه
نازولې معشـوقه د هسکـو غرونو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باغونو شنـو د ښتـونو چمنـونو؟
ته سبا يې يا سبـا بـاد د سبـا يې
را الوتی په ميـرو شـړو بېـديا يې
دوباره دې راژونـدۍ کـړې ارزوګانې
افسونګرې، معجـزه د مسيحـا يې
ښکلې سترګې دې هېـواد د ابادۍ دی
خنداګۍ کې دې پيغـام د ازادۍ دی
اې تيـغۍ ته څـه بـلا يې؟
اې تيـغۍ ته څـه بـلا يې؟

پېښور ۲۲ سپتمبر ۱۹۸۵ ع
سيد بهاوالدين ((مجروح))
(ناهيد ته)

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بنګړو شرنګ

هــر مازیګــر یــم ګــودر تــه تللــی
ماښــام غمــو کــې د عشــق ځپلــی
پــه نیمــو شپــو یــم پټ پټ ورغلــی
پـاس پــه پالنــګ یــې نیــغ ورختلــی،

تــل اورېدلــی ماښــام سهــار مــا
د بنګړو شرنګ، شرنګ د خپل دلدار ما
ورځ لــه بېلتــونــه پــه زړه رنځــور وم
شپــې تیــرې کــړې پــه انتظــار مــا

کــټ تــه ورغلــی پــه بېــره ډار یــم
غېږ کې پټ شــوی د خپــل نګار یــم
تورتــم تیــاره کــې نیمګــړی عشــق و
بیــا یــې شړلــی پــه خــړ سهــار یــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زلفو زنځير

ساقـــي را پاڅـــه تنـــده مـــې اور دی
راپاڅـــه! ناڅـــه سر کـــې بـل شـــور دی
زنځيـــــر د زلفـــــو پرمـــــا را خپـــــور دی
د خيال زندان تور، زړه مې ترې تـــور دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي

ننگ او ناموس دی نجونو ساتلی
پېغور، پېغور یم تل شرمولی
پاس په مورچو يې زه ورختلی
له شرمه تللی مرگ ته ورغلی

❁❁❁

ساقي راپاخه تنده مې زياته
په دريابونو نه شوله ماته
دا اسمانونه پيالې پيالې کړه
ډکې لبريزې بيا را کړه ماته

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږې سندرې

په تــوره شپــه کې شمعــه رڼـا کـا
مــاوې: مــاتم کــا، مـا وې ژړا کــا

که پتنـګان دې ستــي ایـرې شــول
ماوې: پاکـان دي عشــق او وفـا کـا

خـــــوږې سنـــــدرې، د بلبـلانــــو
خنـــدا د زرکـــو، شـــور د توتیـانـــو

زمــــا نظـــر کــــې، وې ژړاګـانــــې
غـــــم او مـاتـــــم و د عـاشقـانــــو

❁❁❁

(c) ketabton.com: The Digital Library

شینکي خالونه

شینکـــي خـالـونـــه دمـــه جبینـــې،
تنکـــی پېـــزوان شـو هـــار لـونگینـــې
ولـــول د زلفـــو تـــور ښـامـــار هـــم
مـاتـــل ستایلـــی د زړه لـــه مینـــې

❁❁❁

پـــــه بهـارونـــــو، پـــــه خزانـونـــــو
باغ او بوسـتان کې پـــه غـــرو رغونـو
لیـدلـــي مـــا دي دغـــم رنگـونـــه
زیـــړي رنگـونـــه، دســـرو گلـونـــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شلمې پېړۍ نوموتی افغان روښنفکر، شاعر، لیکوال او مبارز پوهاند سید بهاءالدین مجروح په ۱۹۸۸ د فبروري په ۱۱مه په پېښور کې ووژل شو. هغه ټیک نوي کاله وړاندې د کونړ د اسمار ولسوالۍ په یوه روحاني کورنۍ کې وزېږېد او په کونړ، کابل او فرانسې کې تر زده‌کړو وروسته یې د شرقي عرفان او حکمت او غربي فلسفې او معاصرو علومو په زده‌کړې کې د بې ساري نبوغ له کبله د خپل عصر یو ځانګړی، ممتاز او عالم شخصیت و.

د پروفیسور مجروح صراحت، روښنفکرانه ژمنتیا، او پراخه انرژي یې شخصیتي ځانګړنې وې، هغه د متعددو قشرونو سره په اړیکه کې یو اغېزناک انسان و.

«ناآشنا سندرې» د پوهاند سید بهاءالدین مجروح د شعرونو مجموعه ده. هغه د یو ځانګړي سبک شاعر په توګه چې نه یوازې یې غني مفاهیم او پیغامونه لېږدولي دي، بلکې خپل مهم آثر «ځانځاني ښامار» یې په یو بې‌ساري نبوغ سره په شعري بڼه کښلی دی.

«ناآشنا سندرې» د پوهاند مجروح د 43 شعرونو ټولګه ده چې د وطن، خلکو، ټولنیزو پدیدو او واقعیتونو، او د فلسفي پیغامونو یوه ځانګړې محتوایي سلسله لري.

شاعر:

لاروی د نیمې شپې یم
لرې، لرې مزلونه کړم بې ځایه
بې خبره وریسې یم
نه پیدا کوم دمه‌ځای ښکاري له ورایه
ستا کمال زما جمال دی
مېین شوی یم پخپله په خپل ځان
لنډه لار دلته وصال دی
د حیوان چینه ده زړه د هر انسان
د نرګس سترګې حیرانې
سرګردانې په سراب د ایینه کې
امیدونه، ارزوګانې
قطرې اوښکې دي د دهر په چینه کې

انسان
INSAN

www.majrooh.org

مجروح فلسفي اکاډمي

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library